

**Pedagogisch Beleid
Pit Kinderopvang & Onderwijs
2020-2022**

Doen waarin je gelooft

Inleiding

Pit Kinderopvang en Onderwijs is een voorloper op het gebied van integrale kindcentra (IKC) vorming en de samensmelting van kwaliteitseisen binnen de kinderopvang en onderwijs. Het huidige beleid is geschreven voor de kinderopvang met het streven om het onderwijs daaraan toe te voegen passend bij strategisch beleid 2018-2022. Hierdoor zal één pedagogisch beleid ontstaan voor het gehele IKC binnen PIT. Door de snel gaande maatschappelijke en organisatorische veranderprocessen naar de vorming van IKC's, is dit beleid opgesteld met het streven naar de hierna beschreven kwaliteit. Op de kindcentra zal dan zowel gewerkt worden aan processen om de beschreven kwaliteit te bereiken of is de kwaliteit zichtbaar.

Passend bij de kenmerkende innoverende houding van PIT streven wij ernaar documentatie zo efficiënt mogelijk te houden. Vanuit hier willen wij overlap in beleidsstukken minimaliseren. Voor de kinderopvang zijn de volgende documenten geldend;

- Het pedagogisch beleid;
- Het pedagogisch werkplan (*locatie specifiek*);
- Het veiligheid- en gezondheidsbeleid;
- Het locatie veiligheidsplan (*locatie specifiek*);
- Het (VVE) locatie opleidingsplan (*locatie specifiek*);
- Het pedagogisch coachplan.
- Meldcode

De documenten samen verwoorden waar PIT voor staat en hoe kwalitatieve opvang gewaarborgd wordt. Het pedagogisch beleid is hierbij het vertrekpunt waarbij de overige documenten aansluitend zijn. In huidig beleid wordt dan ook eerst de visie beschreven van PIT en wat wij verstaan onder kwalitatieve opvang. In de overige documenten wordt beschreven hoe vorm wordt gegeven aan deze opvang, en hoe de kwaliteit gewaarborgd wordt op de verschillende kindcentra. In de pedagogisch werkplannen wordt de praktische invulling van het pedagogisch beleid uitgewerkt.

Doen waarin je gelooft

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Strategisch beleid	4
2. Pedagogische tactiek.....	9
2.1. Doorgaande lijn binnen het IKC	9
2.1.1. Coördinatie doorgaande lijn binnen de kindcentra	9
2.1.2. Kwaliteit binnen de kindcentra	11
2.1.3. Beroepskrachten, stagiaires en vrijwilligers	12
2.1.4. Pedagogisch klimaat binnen de kindcentra	14
2.1.5. Ouderbetrokkenheid binnen de kindcentra	14
2.2. Kinderdagverblijf (KDV).....	17
2.2.1. Visie KDV	17
2.2.2. Doelgroepen KDV	16
2.2.3. Stabiliteit van de opvang binnen het kinderdagverblijf	16
2.2.4. Beroepskrachten: kwaliteit, pedagogisch en ontwikkelingsgericht werken	17
2.2.5. Kwaliteit van het aanbod	17
2.2.6. Ontwikkeling, begeleiding en zorg	20
2.2.7. Ouders	21
2.3. Peuters & VVE (PSG)	22
2.3.1. Visie VVE	22
2.3.2. Doelgroep VVE en ontwikkelingsfocus	22
2.3.3. Beroepskrachten: kwaliteit, pedagogisch en educatief handelen	23
2.3.4. Kwaliteit van het aanbod	25
2.3.5. Ontwikkeling, begeleiding en zorg	26
2.3.6. Ouders	27
2.4. Buitenschoolse opvang (BSO)	29
2.4.1. Visie BSO	28
2.4.2. Doelgroep BSO en ontwikkelingsfocus	29
2.4.3. Beroepskrachten kwaliteit en pedagogisch handelen	29
2.4.4. Kwaliteit van het aanbod	30
2.4.5. Ontwikkeling, begeleiding en zorg	30
2.4.6. Ouders	31

Doen waarin je gelooft

1. Strategisch beleid

Inleiding

Met veel plezier presenteren wij het beleid van PIT kinderopvang & onderwijs onder het motto: 'Doen waarin je gelooft'. Wij gaan verder dan de wet- en regelgeving van ons vraagt waarbij professionaliteit en kwaliteit hand in hand gaan. Vanuit onze maatschappelijke opdracht en onze toekomstvisie zorgen we voor een aanbod van kinderopvang en onderwijs dat aansluit bij de ontwikkeling van ieder kind. Wij bieden kinderen van 0 tot 13 jaar een veilige en stimulerende omgeving die hen uitdaagt hun talenten te ontdekken en optimaal te ontwikkelen. Daarbij vinden we het vanuit onze levensbeschouwing belangrijk dat zij aandacht hebben voor andere mensen en kunnen samenwerken. We brengen hen geloof in zichzelf, zorg voor elkaar en vertrouwen bij. We leren hen elkaar te respecteren en te waarderen. Onze medewerkers vervullen daarbij een voorbeeldfunctie en zetten zich met hart en ziel in, iedere dag opnieuw, zodat alle kinderen de mogelijkheid krijgen hun toekomstdromen waar te maken.

Bij het versterken van de kwaliteit en het vergroten van de professionaliteit is voor PIT en de kindcentra onze levensbeschouwelijke, pedagogische en onderwijskundige identiteit het vertrekpunt. In onze steeds verder individualiserende maatschappij hebben kindcentra (en zeker christelijke kindcentra zoals de onze) de opdracht om niet alleen in talentenontwikkeling te investeren, maar ook in eigen verantwoordelijkheid, saamhorigheid, samenwerking en zorgzaamheid. Naast alle kennis en kunde die we de kinderen meegeven vormen deze waarden een stevige basis waar ze heel hun leven de vruchten van kunnen plukken.

Kwaliteit is onlosmakelijk verbonden met transparantie, verantwoording en communicatie. Dit beleid is één van de middelen daarvoor. Vanuit onze visie en missie en met oog voor de ontwikkelingen in onze omgeving die invloed hebben op PIT en onze kindcentra hebben we vijf beleidsterreinen beschreven. De ontwikkelingen binnen deze beleidsterreinen zijn met elkaar verbonden en hangen samen. De beleidsplannen van de afzonderlijke kindcentra passen binnen de kaders van dit beleidsplan van PIT. De kindcentra hebben daarbij hun beleidsontwikkeling verder verfijnd, passend bij hun cultuur, de omgeving waarin zij staan en de ontwikkelingsfase waarin zij zich bevinden.

Missie

Wij bieden kinderen van 0 tot 13 jaar maximale kansen om zich te ontwikkelen met doorlopende ontwikkelingslijnen en boeiende dagprogramma's waarin de leukste kinderopvang, inspirerend christelijk onderwijs, een breed scala aan vrijetijdsactiviteiten en ondersteuning naadloos op elkaar aansluiten. Vanuit onze normen en waarden begeleiden wij hen op inspirerende wijze bij het opgroeien. Zo bereiden wij kinderen voor op een sociaal, zelfstandig en kansrijk functioneren in de maatschappij van de toekomst.

Visie

De maatschappij is multicultureel, open en gericht op het individu in relatie tot de omgeving. Onze belangrijkste taak daarin is kinderen met opvang en christelijk onderwijs de beste ontwikkelingskansen te bieden. Wij leren hen met respect om te gaan met de medemens, samen te werken, met zorg en aandacht relaties aan te gaan en keuzes te maken vanuit eigen verantwoordelijkheid. Onze medewerkers bepalen met hun inzet, enthousiasme en deskundigheid iedere dag de kwaliteit van ons werk. Ze doen hun werk met passie, zijn betrokken en goed opgeleid. Ze krijgen bij ons alle ruimte om hun specifieke competenties te ontwikkelen om zichzelf, onze kindcentra, ons vak, onze organisatie en het werkplezier te verbeteren. Ze nemen hierin hun eigen verantwoordelijkheid en dragen zo optimaal bij aan het realiseren van onze doelen. Ze bieden kinderen bij elke stap in hun leven passende begeleiding, hebben een open houding ten opzichte van het kind, de ouders en de maatschappij en ambiëren topkwaliteit in hun werk. Voor ouders zijn we een professionele en vertrouwde partner op pedagogisch en onderwijskundig gebied. Samen met hen ontdekken en ontwikkelen we de individuele talenten van de kinderen en laten hen daarin uitblinken. Ieder kind voelt zich bij ons veilig en uitgedaagd om in zijn of haar eigen tempo sociaal, emotioneel, fysiek en cognitief te groeien en met andere kinderen de wereld te ontdekken. We zijn voortdurend op zoek naar nieuwe ontwikkelingen en nemen initiatieven om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van ons werk blijft uitstijgen. Om van elkaar te leren, te

innoveren en continu te verbeteren, delen we kennis en kunde en werken we samen met mensen en organisaties rondom het kind. Onze kindcentra opereren zelfstandig en zijn vrij om in relatie tot hun eigen doelgroep en omgeving beleid te voeren dat voortvloeit uit onze missie en visie. De professionele aanpak van onze medewerkers, de unieke, persoonlijke ontwikkeling van het kind en de samenwerking met de ouders staan daarin altijd centraal.

Beleidsterreinen

PIT ontwikkelt inhoudelijk beleid in onderlinge samenhang en in samenhang met het financiële beleid. Op die wijze geven we efficiënt vorm aan de integraliteit van de organisatie en kunnen we de ontwikkeling tot integrale kindcentra maximaal faciliteren en optimaliseren.

De vijf door ons onderscheiden beleidsterreinen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en beïnvloeden elkaar. Verbindende elementen als communicatie, financiën en kwaliteitszorg hebben daarbij onze bijzondere aandacht. Communicatie is essentieel om een gezamenlijke professionele taal te ontwikkelen en elkaar te verstaan. Het is ook van belang om de verbinding te maken en te houden met iedereen die betrokken is bij PIT en onze kindcentra. Gezonde financiën zijn onmisbaar voor de continuïteit en de ontwikkeling van de organisatie. Kwaliteitszorg garandeert optimale borging, planning en voortgangsbewaking.

Beleidsterrein 1. Opvang & Onderwijs en identiteit

Opvang & Onderwijs

PIT heeft integrale kindcentra voor opvang en onderwijs van 0- 13 jaar, waarin kinderen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doormaken die ondersteund en gestimuleerd wordt door hooggekwalificeerde en betrokken medewerkers en optimale faciliteiten. De kindcentra voldoen minimaal aan de door de overheid en door PIT gestelde kwaliteitseisen. Daarnaast werken de kindcentra aan hun eigen ambities.

Identiteit

PIT en de christelijke kindcentra werken vanuit de christelijke identiteit waar ruimte is voor alle kinderen ongeacht hun levensbeschouwing. Onze identiteit is in het gedrag van de medewerkers herkenbaar.

Beleidsterrein 2. Personeel & organisatie

Personeel

Onze medewerkers handelen professioneel en integer, zowel individueel als in het team, passend bij de PIT-cultuur. Zij geven invulling aan hun eigen ontwikkeling en verantwoordelijkheid en leggen daarover als vanzelfsprekend verantwoording af. Zij doen dit in samenwerking met hun collega's en in partnerschap met de ouders.

Organisatie

PIT is een integrale organisatie, wat betekent dat er sprake is van één visie, één team en één integrale leiding. Voor de integrale kindcentra van 0- 13 jaar of van 2- 13 jaar geldt één leiding, één visie en één pedagogische en educatieve aanpak in een adequaat en passend gebouw.

Beleidsterrein 3. Financiën & beheer

Financiën

PIT is een financieel solide organisatie met kengetallen die minimaal voldoen aan de voor de sector gebruikelijke waarden.

Beheer

PIT beschikt over adequate systemen die efficiënt en effectief werken mogelijk maken.

Doen waarin je gelooft

Beleidsterrein 4. Gebouw & materieel

Gebouw

Gebouwen zijn rendabel en duurzaam met minimale leegstand. Ze passen bij de behoefte van de omgeving en maken het mogelijk de doorgaande lijn van het kindcentrum te realiseren.

Materieel

Het materieel staat ten dienste van opvang en onderwijs, de ontwikkeling van de kinderen en het realiseren van de organisatiedoelen. Het is efficiënt, doelmatig en waar mogelijk duurzaam.

Beleidsterrein 5. Communicatie & kwaliteit

Communicatie

Ouders en medewerkers zijn elkaars partner in opvoeding, opvang en onderwijs. De kindcentra zijn gericht op samenwerking. Er is sprake van organisatiebrede interne interactie en een open communicatie met de omgeving.

Kwaliteit

Alle kindcentra presteren minstens (en streven naar beter dan) de basisnorm van GGD en Inspectie Onderwijs en functioneren op het zelf geformuleerde hoge ambitieniveau.

Pedagogische uitgangsbasis

Optimale ontwikkelingskansen voor het kind is het uitgangspunt van PIT. De brede ontwikkeling van het kind stimuleren wij vanuit een hoge kwaliteit en christelijke visie. Dit houdt in dat wij op pedagogisch niveau werken vanuit de vier kernwaarden van PIT en de pedagogische basisdoelen zoals ontwikkeld vanuit wetenschappelijk onderzoek, wetgeving en praktijk. Deze verbinding vormt de pedagogische uitgangsbasis waarin ieder kind de kansen krijgt om zich tot het volle recht te ontwikkelen.

Kernwaarden

Geborgenheid

Ieder kind voelt zich bij ons veilig en uitgedaagd om in zijn eigen tempo te groeien en met andere kinderen de wereld te ontdekken. Met rust, regelmaat, vaste, vertrouwde gezichten, een stabiele en stimulerende sfeer en een duidelijke structuur waarborgen wij de emotionele en sociale geborgenheid.

Persoonlijke aandacht

Vanaf de geboorte ontwikkelt een kind zich spelenderwijs op zijn eigen manier op sociaal, emotioneel, fysiek, motorisch en cognitief gebied. Onze medewerkers volgen ieder kind nauwgezet, weten welke talenten hij heeft en waardoor hij op het gebied van hoofd, hart en handen wordt uitgedaagd. Dankzij deze persoonlijke aandacht komt hij optimaal tot zijn recht. Van het organiseren van extra ondersteuning tot bijzondere activiteiten op het gebied van sport, spel, natuur, kunst, cultuur en techniek: we doen er alles aan om een kind juist dat aan te bieden wat hij nodig heeft om het beste uit zichzelf te halen.

Samen

Samen met de ouders ontdekken en ontwikkelen we de individuele talenten van ieder kind. Met elkaar zijn we verantwoordelijk voor een goede aansluiting tussen thuis en ons kindcentrum. Daarnaast werken we samen met organisaties rondom het kind om van elkaar te leren en te innoveren en zo een bijdrage te leveren aan de verdere groei van ons vakgebied.

Eigen wijs

Het ontwikkelen van kinderen is ons vak en daarin gaan we voor topkwaliteit. Mogelijkheden zien, initiatieven nemen en kansen creëren is onze tweede natuur. We zijn ambitieus, ondernemend en nieuwsgierig. We denken vooruit en blijven vernieuwen om ons werk en onze organisatie steeds weer op een hoger plan te brengen. Als het belang van de kinderen daarom vraagt, durven we radicaal nieuwe paden in te slaan. Niet de regelgeving, maar het kind is ons uitgangspunt.

Pedagogische basisdoelen

Het bieden van emotionele veiligheid in een veilige- en gezonde omgeving

PIT kinderopvang en onderwijs vindt het bieden van veiligheid van primair belang, niet alleen omdat het bijdraagt aan het welbevinden van de kinderen nu, maar ook omdat een veilig klimaat nodig is om vervolgens de andere pedagogische doelstellingen te realiseren.

Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Vanuit de missie van PIT kinderopvang en onderwijs willen wij brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit stimuleren die kinderen in staat stellen om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

Het bevorderen van de sociale competentie

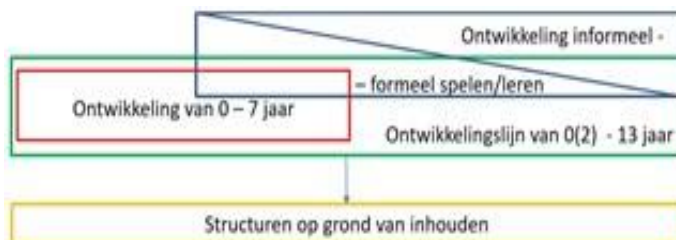
PIT kinderopvang en onderwijs wil, vooral door het samen zijn in groepen, kinderen unieke extra ontwikkelingsmogelijkheden bieden zoals het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Socialisatie

De groepssamenstelling biedt ook andere mogelijkheden tot socialisatie en cultuuroverdracht. Het kindcentrum is een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en met de diversiteit die onze samenleving kenmerkt zodat kinderen de kans krijgen om zich de waarden en normen, de 'cultuur' eigen te maken van de samenleving waarvan zij deel uitmaken.

Ontwikkelingsgericht werken

Professionals van PIT kinderopvang & onderwijs hebben de ambitie om het beste uit de kinderen te halen, hun talenten te laten ontdekken en te ontwikkelen. Het kind moet zich onbekommerd kunnen ontwikkelen zodra het ons kindcentrum binnenkomt tot het moment dat het naar het vervolgonderwijs gaat (0-13 jaar). Daarbinnen hebben wij als PIT speciale aandacht voor de ontwikkeling van het jonge kind (0-7 jaar), een cruciale fase in de groei van het kind. Wij zetten daar veel op in, zoals bijvoorbeeld scholing, kenniskringen, investeringen in ontwikkelings- en speelmaterialen en leiding dicht op de werkvloer. De ontwikkeling van het kind verloopt doorlopend via formeel en informeel leren.

FIGUUR 1: DE DRIE DOMEINEN VAN ONTWIKKELING

Omgevingsfactoren

Onze kindcentra maken onderdeel uit van de samenleving. In die samenleving vinden ontwikkelingen plaats waar we op moeten reageren of anticiperen. Dat betekent dat er een wisselwerking is tussen de kindcentra en de wijk, het dorp, de stad en/of het land. Een analyse van deze ontwikkelingen geeft inzicht in hoe we hiermee moeten omgaan. Met consistent beleid, uitvoering van het beleid en samenwerking met onze partners zorgen we ervoor dat we met onze opvang en onderwijs optimaal aansluiten op wat de maatschappij van de kinderen vraagt. Nu en in de toekomst.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De maatschappij komt dagelijks onze kindcentra binnen. Niet alleen met de kinderen en hun ouders, maar ook met de medewerkers. Door onze groeiende deskundigheid kunnen we zorg- en ondersteuningsvragen van kinderen en hun ouders steeds vroeger en beter herkennen. Ook ontwikkelingen als de aanwezigheid van statushouders, complexere opvoedsituaties, duurzaamheidsvraagstukken, behoefte aan sociale cohesie en samenwerking en de sociale media hebben hun invloed binnen de kindcentra. Wij stemmen onze opvang en ons onderwijs daar zo goed mogelijk op af.

Regionale ontwikkelingen

In de regio waarin onze kindcentra zijn gevestigd werken de overheid en organisaties rondom het kind samen op het gebied van jeugdvragestukken en huisvesting. Ook in de voor- en vroegschoolse educatie werken we samen om inhoudelijke afstemming en kwaliteitsverbetering te realiseren.

Overheid & regelgeving

De overheid voert beleid om werknemers aan te zetten en uit te dagen tot een leven lang leren. Dit brengt professionalisering van de organisatie en het individu met zich mee. Daarnaast wordt door regelgeving samenwerking op organisatieniveau afgedwongen dan wel gestimuleerd. Vanuit de eigen verantwoordelijkheid van PIT zijn samenwerking en afstemming met andere organisaties en overheden van belang om (gezamenlijke) doelen te bereiken.

Marktwerking

In de lokale omgeving is het belangrijk dat er een rijk palet aan opvang- en onderwijsmogelijkheden voor kinderen en hun ouders beschikbaar is en blijft. Door samen te werken kunnen voor hen keuzemogelijkheden in stand gehouden worden waarbij partners elkaar bestaansrecht gunnen en helpen om zich te ontwikkelen in kwaliteit en aanbod.

Doelgroepen

PIT is een organisatie voor kinderopvang & onderwijs voor kinderen van 0(2)-13 jaar. We werken samen met ouders aan een goede afstemming en aansluiting tussen thuis en onze kindcentra. Ook zoekt PIT actief samenwerking met professionele partners zoals het voortgezet onderwijs en andere organisaties rondom het kind, overheden en bedrijven.

Doen waarin je gelooft

2. Pedagogische tactiek

2.1. Doorgaande lijn binnen het IKC

2.1.1. Coördinatie doorgaande lijn binnen de kindcentra

Voor een vloeiende doorgaande lijn voor het kind binnen ons kindcentra verdelen wij de coördinatie binnen de centra niet over opvang of onderwijsgroepen. PIT vindt het belangrijk dat de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs samenvloeit en vanuit hier verdelen wij de focus op leeftijd. PIT werkt met een directeur kwaliteit en personeel 0-7 jaar en een directeur kwaliteit en personeel 8-13 jaar op bestuursniveau. Daarnaast werken de kindcentra met zowel opvang- als onderwijsgroepen, met een teamleider jonge kind en teamleider oudere kind. De directeuren kwaliteit en personeel werken met de directeur van het kindcentrum en de teamleiders nauw samen om de doorgang tussen de twee fasen vloeiend te laten verlopen.

Beleidsontwikkeling en coaching binnen de kindcentra

Binnen PIT wordt beleidsontwikkeling breed gedragen. Verantwoordelijkheid voor het algemene beleid ligt bij het bestuurlijk management (BMT) en de kwaliteitsmedewerker. Locatie specifiek beleid wordt gedragen door het kindcentrum management (KMT) en zijn daarbij ook verantwoordelijk voor de geboden kwaliteit op het desbetreffende kindcentrum binnen de in PIT overeengekomen beleidskaders. De teamleider of manager kinderopvang is voor medewerkers de contactpersoon voor inhoudelijke vragen en om de doorgaande lijn binnen het IKC te coördineren. De coaches van PIT ondersteunen het KMT en het BMT voor de uitvoer van het beleid op de groepen. De coach heeft de specifieke taak om medewerkers te ondersteunen en de kwaliteit van het handelen te verbeteren. Voor de kinderopvang zijn pedagogisch en VVE-coaches aangesteld. Voor de pedagogisch coaching binnen de kinderopvang wordt per kalenderjaar een coachplan opgesteld waarin schriftelijk is vastgelegd hoe de coaching ingevuld wordt. Startende pm'ers krijgen een daarvoor aangestelde begeleider om de medewerker wegwijs te maken binnen de organisatie, waarna ze vervolgens doorgestuurd worden naar de desbetreffende pedagogisch coach.

Vanuit de berekening van het totale fte binnen Pit Kinderopvang en de wettelijke voorgeschreven 10 uur coaching per pedagogisch medewerker in de wet IKK, zou PIT officieel 844 uren aan pedagogisch coaching moeten bieden (zie tabel 1). Als Pit Kinderopvang hechten wij waarde aan ontwikkelingskansen voor ons personeel wat plaats vindt door onder andere coaching. Vanuit hier bieden wij meer coachuren aan dan wettelijk verplicht. Zo biedt Pit Kinderopvang in totaal 878,55 coachuren aan verdeeld over vier pedagogisch coaches. Het aantal werkuren van de pedagogisch coaches is bepaald a.d.h.v. het aantal fte op de gekoppelde locaties.

Berekening benodigde coachingsuren per 1 januari 2020		
Pedagogisch medewerkers	67,49	
0-uurders	11,2	
Uitzendkrachten	5,78	
	84,47	Fte
Totaal minimaal aan te bieden coaching	844,7	Uur
Totaal aangeboden coaching vanuit PIT	878,55	Uur

Tabel 1: Benodigde coachingsuren 2020

De wet IKK schrijft naast de inzet van pedagogisch coaches per kindcentrum minimaal 50 uur ondersteuning door een beleidsmedewerker voor. Binnen PIT wordt dit verdeeld onder de teamleiders (KMT) en de kwaliteitsmedewerker. PIT voldoet ruimschoots aan het minimaal aantal uren (zie tabel 2).

Beschikbare beleidsuren voor de kinderopvang					
Teamleider jonge kind/ oudere kind					
Kindcentrum	wtf	uren	Kindcentrum	wtf	uren
De Twijn	0,30	633,40	De Bron	0	0
Het Akkoord	0,20	424,78	De Meander	0,32	658,98
De Brug	0,17	344,54	Margriet	0,11	230,69
De Wijngaard	0,18	378,14	De Schalm	0,12	258,78
De Tweestroom	0,16	331,50	Doerak	0,17	346,67
Juliana	0,22	458,38	Rakkers	0,17	346,67
Impuls	0,18	370,61	Dribbel	0,25	520,00
De Notenbalk	0,15	316,45			
Kwaliteitsmedewerker: 1040 uur					
Totaal aantal beleidsuren : 6659,59 uur					

Tabel 2: Beleidsuren voor de kinderopvang te januari 2020 (kunnen in de loop van 2020 nog variëren a.d.h.v. geactualiseerde berekeningen)

Het kindcentrum zorgt voor een warme overdracht

Voor een soepele doorgaande lijn worden binnen het eigen kindcentrum door een warme overdracht de gegevens (over het ontwikkelingsniveau van het kind, op welke manier extra begeleiding of zorg is verleend aan het kind, welk programma gebruikt is en hoe lang het programma is gevolgd) overgedragen aan de volgende groep om zo min mogelijk onderbreking in het aanbod en de begeleiding te realiseren.

Wanneer het kind naar een ander kindcentrum gaat, vindt de overdracht door een koude overdracht plaats.

- Niet alleen voor kinderen die ondersteuning behoeven, maar voor alle kinderen vindt een warme overdracht binnen het kindcentrum plaats, zodra zij van de peuters naar de kleuters gaan.
- Het kindcentrum maakt gebruik van een standaard overdrachtsdocument bij een koude overdracht.
- In dit standaard overdrachtsdocument zijn de belangrijkste gegevens opgenomen (of een kind VVE-geïndiceerd is, het ontwikkelingsniveau, welk programma en hoe lang gevolgd, zorg en begeleiding).
- Het kindcentrum maakt gebruik van een kindcentrum specifiek vastgestelde procedure.
- De overdrachtsprocedure is vastgelegd en wordt regelmatig geëvalueerd met de betrokken instellingen/besturen.

Het kindcentrum zorgt voor een afgestemd aanbod

Het aanbod binnen het kindcentrum is op elkaar afgestemd. Dat betekent dat het aanbod in de diverse groepen aantoonbaar aansluit op het niveau van de volgende groep waardoor de doorgaande lijn wordt gewaarborgd. Dit kan bijvoorbeeld gewaarborgd worden door het werken met een aansluitende VVE-methode of hetzelfde observatieprogramma. Afstemming van het aanbod kan ook betrekking hebben op het afstemmen van de thema's gedurende het jaar, zodat de kinderen met hetzelfde thema bezig zijn en het aanbod gezamenlijk ingevuld wordt. Ook kunnen gezamenlijke activiteiten rond het thema georganiseerd worden. Aansluitend op het aanbod is het pedagogisch klimaat en het educatief handelen binnen het kindcentrum op elkaar afgestemd. Hiervoor hebben pm'ers regelmatig met elkaar overleg, gaan bij elkaar kijken en volgen gezamenlijk scholingen. Voor het aanbod binnen de kinderopvang wordt vastgehouden aan de kerndoelen zoals omschreven in de Wet Kinderopvang. Kindcentra houden in de vorming van het aanbod rekening met de populatie. Het uiteindelijke aanbod van de kinderopvanggroepen staat beschreven in het locatie specifieke pedagogische werkplan.

Het kindcentrum zorgt voor afstemming betreffende oudercontact

Binnen het kindcentrum wordt het oudercontact afgestemd. Denk hierbij aan het informeren van ouders over het (ouder)beleid en over de ontwikkeling van hun kind, de intake, activiteiten voor thuis en activiteiten die gezamenlijk op het kindcentrum georganiseerd worden.

Het kindcentrum zorgt voor afstemming tussen interne begeleiding en zorg

Elk kindcentrum heeft de mogelijkheid gebruik te maken van hetzelfde observatie-instrument bij het jonge kind en de wijze waarop zorg en begeleiding ingezet wordt. Indien een VVE- en/of kindercoach aanwezig is, vindt overleg plaats met de desbetreffende coach en de intern begeleider van de locatie. Voor het oudere kind is de intern begeleider beschikbaar. Binnen de kindcentra van PIT die enkel kinderopvang bieden, is de manager kinderopvang het aanspreekpunt. Indien hier ook een coach aanwezig is, zal overleg plaats vinden tussen de manager kinderopvang en de desbetreffende coach.

2.1.2. Kwaliteit binnen de kindcentra

PIT kinderopvang & onderwijs streeft naar een hoogwaardige kwaliteit op alle groepen. Binnen de kinderopvang onderleggen wij minimaal de kwaliteitseisen zoals hier opgesteld in het PIT-breed pedagogisch beleidsplan en kwaliteitscriteria vanuit wetgeving.

Het kindcentrum evalueert de kwaliteit regelmatig

Het KMT zal regelmatig nagaan of de kwaliteit voldoet aan de eigentijdse standaarden, wettelijke eisen, aan het beleid van de gemeente en het eigen geformuleerde beleid. Voor uitvoer van evaluatie werken wij aan de hand van de PCDA-cyclus. Het kindcentrum evalueert jaarlijks de kwaliteit, formuleert nieuwe doelen en legt dit vast en rapporteert hierover. Behalve de inhoudelijke kwaliteit, worden ook de resultaten geëvalueerd. Deze evaluatie is onderdeel van de eigen kwaliteitszorg en staat los van de gemeentelijke afspraken over resultaten, al sluit het kindcentrum wel aan op de gemeentelijke resultaatafspraken. Het evalueren van de resultaten wordt gedaan op PIT-niveau, kindcentrumniveau, groepsniveau en kindniveau. De resultaten worden geanalyseerd, geduid, nieuwe doelen gesteld en uitgevoerd.

Het kindcentrum werkt planmatig aan verbetermaatregelen

De evaluatie van de kwaliteit en de evaluatie van de resultaten leiden tot concrete verbeterplannen. Deze plannen bevatten concrete doelen, gerichte activiteiten, verantwoordelijke uitvoerders en een heldere planning. Ook de borging kan hierin zijn opgenomen. Binnen PIT werken wij dan ook volgens de principes van 'data, duiden, doelen, doen'.

Het planmatig werken aan verbetermaatregelen kan bij het kindcentrum opgenomen worden in het beleidssysteem 'BOS' en is op deze manier een onderdeel van het jaarplan.

- a) Het kindcentrum heeft concrete verbeterpunten vastgesteld op basis van de evaluatie van de kwaliteit en de resultaten.
- b) Deze verbeterpunten zijn opgenomen in een concreet verbeterplan, dat door het kindcentrum daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Het kindcentrum borgt de kwaliteit van haar aanbod

Om de kwaliteit te waarborgen is er constante aandacht voor de professionaliteit van de pm'ers, de kwaliteit van het programma, de (speel)leeromgeving, de ontwikkeling van het kind, specifieke zorg voor de individuele kinderen en de beschikbare en bestede tijd.

Het is belangrijk om na te gaan of er nog volgens de afgesproken standaarden en procedures wordt gewerkt. Dit betekent dat binnen het kindcentrum regelmatig (meerdere malen per jaar) door een lid van het KMT in de groepen gekeken wordt of de kwaliteit nog voldoet. Deze groepsbezoeken vinden plaats volgens een afgesproken planning en er wordt gebruik gemaakt van kijkwijzers. Daarnaast liggen afspraken en procedures vast, zodat deze voor iedereen (ook invalkrachten) helder zijn. Binnen de opvanggroepen zijn deze te raadplegen in het locatie specifieke pedagogisch werkplan.

- a) In het kindcentrum vinden regelmatig groepsbezoeken/klassenconsultaties plaats om de kwaliteit te borgen.
- b) De afspraken en procedures voor het aanbieden van de kwaliteit liggen vast en zijn voor een ieder te raadplegen.

Doen waarin je gelooft

- c) In het locatie specifieke pedagogisch werkplan staat de uitvoer beschreven van elementen binnen de kinderopvang die van invloed zijn op de kwaliteit, zoals leidster-kind ratio, groepsgrootte, groepsstabiliteit in ritme en structuur en tot slot herkenbaarheid in ruimtes en personen.
- d) Er is een heldere locatie specifieke procedure vastgelegd om de kwaliteit te waarborgen.
- e) Er wordt gebruik gemaakt van verschillende instrumenten om de kwaliteit te borgen.
- f) De pm'ers blijven in gesprek met elkaar (collegiale consultatie).

2.1.3. Beroepskrachten, stagiaires en vrijwilligers

Beroepskrachten

Ontwikkelingskansen voor al het personeel staat bij PIT hoog in het vaandel. Ontwikkelrecht is er dan ook niet alleen voor de kinderen, het is er ook voor de medewerkers van PIT. De kwaliteit van PIT komt voort uit de kracht van een individu of een groep om de gewenste doelen te bereiken. Deze kracht zit in onze medewerkers. Door te investeren in de professionele ontwikkeling verbetert de kwaliteit van onze opvang en ons onderwijs, de onderlinge samenwerking en de professionele cultuur.

Persoonlijk meesterschap, teamvorming en beoordelingsvermogen zijn de elementen waar PIT veel aandacht voor heeft en aan geeft. Medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor hun ontwikkeling en het werken aan de doelen van het kindcentrum en van PIT. PIT hanteert daar enkele uitgangspunten bij:

- Neem initiatief: zet de eerste stap. (Dit is een primaire verantwoordelijk van elke medewerker)
- Geloof in de kracht van je eigen kunnen. (Visie, voldoende faciliteiten, professionele ontwikkeling en leiderschap moeten op orde zijn)
- Iedereen bekwaam. (Ontwikkeling is gericht op alle professionals)
- Spreek elkaar aan. (Professionals nemen geen genoegen met 'half werk')
- Samen begint bij jezelf. (Durf te handelen)

Vanuit deze uitgangspunten zijn de volgende afspraken met elkaar gemaakt:

1. Het is nodig dat je bekwaam en deskundig bent.
Bij deskundigheid gaat het over je opleiding en bij bekwaamheid gaat het over wat je weet en kan. De medewerker kiest wat bij hem en zijn ontwikkeling past en wil daarover verantwoording afleggen.
2. Het professionele gesprek
Deze gesprekken gaan over de eigen ontwikkeling. De medewerker maakt hiertoe zelf afspraken. Het portfolio, in welke vorm dan ook, is de basis van dit gesprek. Het gesprek wordt afgesloten met het maken van afspraken.

PIT faciliteert de ontwikkeling van medewerkers. Het is aan de medewerker zelf hoe hij/zij zijn verantwoordelijkheid neemt binnen de geboden mogelijkheden en professionele cultuur. In de uitgangspunten ligt de basis voor ons professionele handelen.

Stagiaires

PIT biedt BPV-plaatsen aan PW- en GPM stagiaires. De opleiding 'Pedagogisch medewerker (PM)' leidt op tot een functie op niveau 3 in de kinderopvang. De opleiding 'Gespecialiseerd pedagogisch medewerker (GPM)' leidt op tot een functie op niveau 4 in de kinderopvang. Deze opleidingen kunnen gevolgd worden via de 'Beroeps opleidende leerweg (BOL)' en de 'Beroepsbegeleidende leerweg (BBL)'. PIT neemt incidenteel BBL-stagiaires aan.

Met ingang van 1 januari 2018 geldt op grond van de Regeling Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen dat maximaal een deel, thans zijnde een derde (33%) van het totaal minimaal aantal op een locatie in te zetten beroepskrachten mag bestaan uit beroepskrachten in opleiding en stagiairs. De 33% regeling geldt niet voor medewerkers die al gekwalificeerd zijn. BOL stagiaires worden enkel ingezet bij ziekte van de pm-er op de groep en in de schoolvakanties. BBL stagiaires worden in de eerste en tweede fase ingezet afhankelijk van de informatie die de opleidings- en werkbegeleider geven. Vanaf de derde fase in de opleiding mag een BBL-stagiair 100% ingezet worden.

Wat we van stagiaires mogen verwachten en wat hierbij de taken zijn staat uitvoerig beschreven in het stagebeleid. Zij werken, samen met de IKC- opleider en werkbegeleider aan de resultaatgebieden die gekoppeld zijn aan de functieomschrijving pedagogisch medewerker verwoord in de cao-kinderopvang en verwachten dat zij hier uiteindelijk aan voldoen.

- 1 Kinderen verzorgen
- 2 Kinderen begeleiden
- 3 Activiteiten organiseren
- 4 Informatie uitwisselen over kinderen en werkzaamheden
- 5 Ruimten en materiaal beschikbaar houden
- 6 Deskundigheid bevorderen
- 7 Specifieke functiekenmerken

- De werkbegeleider: de werkbegeleider begeleidt het werken op de groep en beoordeelt (mede) de opdrachten, dit in overleg met de IKC-opleider (praktijkopleider).
- De IKC-opleider: de IKC-opleider houdt zicht op de continuïteit van het leerproces van stagiaires en helpt hen hun leerproces te sturen. De IKC-opleider werkt samen met de werkbegeleider.

Vrijwilligers

Een vrijwilliger bij PIT kinderopvang & onderwijs is een persoon die op vrijwillige en regelmatige basis werkzaamheden verricht voor PIT en in het bezit is van een vrijwilligersovereenkomst. Daarnaast maakt PIT veel en dankbaar gebruik van hulp(groot)ouders in de kindcentra. Hulpouders helpen bij diverse activiteiten in het kindcentrum zonder daarvoor een materiële vergoeding te ontvangen. Deze hulp bij activiteiten is vaak incidenteel, maar kan ook op regelmatige basis uitgevoerd worden.

PIT heeft bewust gekozen voor vrijwilligers voor het verrichten van hand- en spandiensten. Een vrijwilliger werkt altijd onder aansturing of coördinatie van een beroepskracht. De beroepskracht plant of coördineert de activiteiten en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en de dienstverlening. Door de inzet van vrijwilligers houden de beroepskrachten meer tijd over voor hun pedagogische en didactische werkzaamheden. Helderheid over wat vrijwilligers voor de organisatie kunnen betekenen en omgekeerd bevordert een prettig werkklimaat.

Vrijwilligers vinden het leuk om bij PIT vrijwilliger te zijn. Door op deze manier actief te participeren in de samenleving heeft het vrijwilligerswerk ook voor hen betekenis. Vrijwilligerswerk bij PIT dient opgevat te worden als 'werk'. Ook al worden de activiteiten onbetaald (behalve eventuele vrijwilligers- en onkostenvergoedingen) en onverplicht (er is sprake van een vrije en bewuste keuze) verricht, het is niet vrijblijvend. De vrijwilligers worden geacht gemaakte afspraken na te komen.

De vaste beroepskrachten zijn primair verantwoordelijk voor de gang van zaken. De vrijwilligers werken aanvullend en boven de formatie. Op de kinderopvang kunnen de taken bestaan uit:

- Met de kinderen meespelen
- Voorlezen aan een groepje kinderen
- Helpen bij het eten en drinken van de kinderen
- Helpen met het verschonen of naar het toilet gaan van de kinderen
- Helpen met het maken van een werkje
- Schoonmaken op de groep
- Kinderen naar de klas brengen
- Opruimen

VOG

Alle pm'ers, leerkrachten, stagiaires, vrijwilligers, managers, bestuurders, facilitaire medewerkers en overige die minimaal eens per drie maanden een half uur op de opvanglocatie zijn waar kinderen worden opgevangen,

zijn in het bezit van een geldige VOG (verklaring omtrent gedrag) en worden opgenomen in het personenregister kinderopvang. Zij worden hierbij permanent gescreend. Daarnaast heeft PIT een gedragscode die voor iedere werknemer, stagiaire en vrijwilliger geldt.

2.1.4. Pedagogisch klimaat binnen de kindcentra

Voor het pedagogisch klimaat binnen de kindcentra van PIT staan de vier kernwaarden zoals benoemd in het strategisch beleidsplan centraal. De kernwaarden geborgenheid, persoonlijke aandacht, samen en eigen wijs zijn terug te vinden in zowel opvang als onderwijs. Daarnaast streven wij naar een rijke (speel)leeromgeving op alle locaties. De pedagogische basisdoelen zoals genoemd in het strategisch beleid verbinden wij voor de opvanggroepen met de zes interactievaardigheden zoals bekend vanuit de kwaliteitsmonitor. Door middel van de combinatie van de pedagogische waarden van PIT, de borging van de structurele kwaliteit, sterke interactievaardigheden van de pm'ers en een rijke speelleeromgeving streven wij naar een optimaal pedagogisch klimaat voor elk kind.

De zes interactievaardigheden

- *Sensitieve responsiviteit:* De pm'er vangt de signalen van het kind op, interpreteert deze op de juiste manier en reageert er effectief op.
- *Respect voor autonomie:* Kinderen worden in staat gesteld zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving en steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.
- *Structureren en grenzen stellen:* Structuur en grenzen worden geboden, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.
- *Ontwikkelingsstimulering:* Pm'ers voeren inhoudelijk gestuurde activiteiten aan, maar bieden ook ruimte voor de initiatieven van kinderen en haken in op wat kinderen ervaren en doen.
- *Praten en uitleggen:* Pm'ers gaan in gesprek met de kinderen, zij luisteren en stellen vragen aan het kind. Daarbij leggen zij gebeurtenissen uit via een manier die aansluit bij de leefwereld van het kind.
- *Begeleiden van interacties tussen kinderen:* Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht.

Voor de buitenschoolse opvang worden dezelfde interactievaardigheden aangehouden met enkele nuance verschillen om aan te sluiten bij de behoeften van het oudere kind. Zo zal de pm'er meer een begeleidende rol op zich nemen en emotionele ondersteuning bieden.

Rijke speelleeromgeving

Voor een juist pedagogisch klimaat is een rijke en stimulerende (speel)leeromgeving essentieel waarin kinderen zelf initiatief kunnen nemen. Spelenderwijs moeten zij in staat gesteld worden zoveel mogelijk te verkennen. Hieruit leren kinderen onder andere onderzoeken, ontwerpen, denken, maken, uitproberen en hierover praten. Ook kan een uitdagende omgeving stimuleren tot het ontwikkelen van zelfexpressie en samenwerking. De binnen- en buitenruimtes zijn veilig en passend ingericht aan de doelgroep, met een beschikking over de door de GGD ten minste gestelde binnen- en buitenspeelruimte.

Structurele kwaliteit binnen de kinderopvang

PIT erkent het belang van een structurele kwaliteit binnen de opvanggroepen om een juiste omgeving te creëren voor het kind. Hierbij wordt rekening gehouden met een juiste leidster-kind ratio, groepsgrootte, groepsstabiliteit, verdeling in stam- en basisgroepen, etc. Elke kindcentrum van PIT kent zijn eigen pedagogisch werkplan waarin beschreven wordt hoe deze elementen tot uiting komen binnen de eigen opvanggroepen.

2.1.5. Ouderbetrokkenheid binnen de kindcentra

Ouders worden adequaat geïnformeerd

Ouders worden geïnformeerd voorafgaand aan de periode dat hun kind op het IKC komt. Het gaat hier om informatie over het veiligheids-, gezondheids-, pedagogisch en ouderbeleid, de plaatsingsprocedure, frequentie

van informatie-uitwisseling en doelstellingen van het betreffende kindcentrum. De informatie wordt tijdens een intakegesprek en de website aangereikt. Informatieverstrekking aan ouders van kinderen in de opvang gaat via Konnect. Daarnaast worden ouders geïnformeerd via de kindcentrumraad en de PIT-raad.

Intake

Het kindcentrum verzamelt vooraf zoveel mogelijk informatie over het kind. Hiermee beschikt het kindcentrum over belangrijke informatie die direct benut kan worden in de zorg en begeleiding van en het aanbod voor het kind.

- a) Er is een intake formulier per locatie voor alle in de locatie aanwezige opvangsoorten waarop aspecten worden ingevuld over onder andere:
  - Samenstelling van het gezin en de plaats van het kind daarin;
  - Bijzonderheden van de ontwikkeling;
  - Ontwikkelings- en kindkenmerken;
  - Gezondheid en (opvallende) gedragskenmerken van het kind;
  - De wijze van opvoeden en het stimuleren van de ontwikkeling (rol van beide ouders, tijd voor het kind, eet- en slaapritme, voorlezen, samen spelen, thuistaal, enz.).
- b) Het intake-formulier is ingevuld voor alle kinderen.
- c) De intake voor de kinderopvang gebeurt mondeling met de ouders.

Informereren over de ontwikkeling van hun kind

Om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek waarin wordt aangegeven hoe het kind zich ontwikkelt. Dit doen zij aan de hand van het observatiesysteem. Tijdens deze gesprekken kunnen ook afspraken gemaakt worden over wat de pm'ers gaan doen en hoe de ouders hier de komende tijd thuis op aan kunnen sluiten.

- a) Er vindt minimaal jaarlijks een oudergesprek plaats.
- b) Bij zorgpunten worden ouders direct geïnformeerd over hun kind en zijn er regelmatig gesprekken om de voortgang te bespreken.
- c) Tijdens de oudergesprekken worden observatiegegevens bekeken en besproken.
- d) Tijdens het gesprek worden concrete afspraken gemaakt over wat de pm'er en wat de ouder doet om de ontwikkeling verder te stimuleren.
- e) Bij de BSO wordt locatie afhankelijk gebruik gemaakt van een observatiesysteem. Voor alle kindcentra geldt dat zorgen betreffende kinderen binnen de BSO worden besproken met de ouders en de desbetreffende leerkracht.
- f) Bij het brengen en halen van de kinderen vinden indien mogelijk informele korte gesprekken met de ouders plaats.

Tot slot kunnen gebeurtenissen binnen het gezin, zoals de komst van een broertje of zusje, maar ook een echtscheiding of overlijden een weerslag hebben op het kind en daarmee de ontwikkeling. De kindcentra worden graag door de ouders geïnformeerd over dergelijke gebeurtenissen, zodat zij het kind op een zo goed mogelijke manier hierin kunnen begeleiden.

Ouderparticipatie- en betrokkenheid

Het kindcentrum stimuleert ouders om te participeren in activiteiten op het kindcentrum. Hierdoor komen ouders in aanraking met de activiteiten die hun kinderen doen, maken ze meer contact met de pm'ers en hebben ze contact met andere ouders. Elk kindcentrum heeft de ruimte om op een eigen manier de participatie te bevorderen passend bij de populatie van de wijk en de cultuur van het kindcentrum. Elk kindcentrum kent daarbij een eigen kindcentrumraad (kc-raad). Binnen de kc-raad nemen ouders plaats van kinderen in de opvang- als onderwijsgroepen, als wel medewerkers van het kindcentrum. De kc-raad stelt zich dan ook ten doel om namens alle medewerkers en ouders invloed uit te oefenen op en te participeren in het beleid van het kindcentrum, door een goede invulling te geven aan de medezeggenschap door wettelijke informatie-, advies- en instemmingsrechten, teneinde de kwaliteit van de opvang en het onderwijs binnen het

kindcentrum te waarborgen en te verbeteren. Naast de kc-raad, kent PIT ook de PIT-raad. De PIT-raad oefent op centraal niveau de informatie-, advies-, en instemmingsrechten uit namens de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, de centrale oudercommissie kinderopvang en de ondernemingsraad. De PIT-raad voert overleg met het bevoegd gezag van PIT; de kc-raad met de directeur/manager namens het bevoegd gezag.

Klachten en geschillen

Vanzelfsprekend werken alle medewerkers hard om zorg te dragen voor een goed kwalitatief aanbod. Het is belangrijk dat de ouders tevreden zijn over de opvang en het onderwijs. Regelmatig vragen de pm'ers aan de ouders of zij vinden dat het goed gaat met hun kind en of zij eventueel dingen anders willen. Wanneer de ouders uit zichzelf vragen, wensen of kritiek uiten, besteden de pm'ers hier aandacht aan en geven ze dit door aan het KMT en eventueel (als escalatie) daarna aan het bestuur. Ondanks goed overleg kan een klacht onopgelost blijven. Ouders en personeel hebben dan de mogelijkheid om hun verwachting of klacht te uiten. Klachten die schriftelijk worden ingediend worden vastgelegd in een klachtendossier. PIT Kinderopvang is aangesloten bij 'de geschillencommissie kinderopvang en peuterspeelzalen'.

Rekening houden met de thuistaal

De kindcentra zorgen er voor dat alle ouders voldoende geïnformeerd kunnen worden over de ontwikkeling van hun kinderen, activiteiten thuis, enz. Als er ouders zijn die de Nederlandse taal niet voldoende beheersen, dan neemt het kindcentrum hier maatregelen voor zodat deze ouders ook kennis kunnen nemen van deze informatie. De maatregelen die genomen worden zijn passend bij de vraag en de mogelijkheden van ouder zodat de gekozen maatregelen aansluiten bij de wensen en behoeften van de ouders en dat de maatregelen het gewenste doel bereiken.

Doen waarin je gelooft

2.2. Kinderdagverblijf (KDV)

2.2.1. Visie KDV

Binnen ons kinderdagverblijf is een veilig en ontwikkeling stimulerend pedagogisch klimaat in de eerste jaren van het kind leidend. Een veilig gevoel voor het kind zorgt voor optimale kansen om te ontwikkelen. Om dit veilige gevoel te bieden staat bij PIT rust en regelmaat hoog in het vaandel, waarin wij werken met routines en vaste pm'ers. Door het vaste gezichten criterium te hanteren, biedt dit de mogelijkheid dat de jonge kinderen zich kunnen hechten aan de pm'er en geen stress ondervinden door vaak wisselende gezichten. Vanuit dit veilige gevoel rijken wij de kinderen kansen aan om zich te kunnen verwonderen en de wereld te ontdekken in de kleine omgeving. Hierbij houden wij rekening met de verschillende ontwikkelingsfasen waarin de kinderen zich bevinden in de loop van baby tot peuter en rijken wij kindgericht kansen aan.

2.2.2. Doelgroepen KDV

Binnen de kinderdagverblijven van PIT vangen wij kinderen op tussen de zes weken en vier jaar oud. Om een veilig klimaat te bieden worden de kinderen opgevangen in een vaste stamgroep met vaste pedagogisch medewerkers. Deze stamgroepen zijn over het algemeen horizontaal samengesteld. Binnen het kinderdagverblijf kunnen dan zowel een babygroep, als dreumes- of peutergroep aanwezig zijn. Enkele kinderdagverblijven bieden opvang in verticale groepen. Bij alle groepen wordt de BKR en de maximale groeps grootte gewaarborgd.

2.2.3. Stabiliteit van de opvang binnen het kinderdagverblijf

Zodra een kind nieuw binnenkomt binnen het kinderdagverblijf is één pedagogisch medewerker die zich specifiek ontfermt over het bieden van emotionele veiligheid bij dit kind. Deze mentor van het kind is voornamelijk in de eerste maanden van de opvang intensief betrokken bij de baby of dreumes en houdt de ontwikkeling van het kind bij. Daarbij streeft de mentor ook naar een positieve interactie met de ouders als opvoedpartner. Door de betrokkenheid van de mentor bij het kind, leert zij de nog non-verbale signalen van het kind herkennen. Door herkenning van de signalen weet zij wat het kind behoeft en wordt bij het kind een veilig gevoel geboden doordat het begrepen wordt. Naast het binnenkomen en wennen binnen de eerste opvanggroep is ook veel aandacht voor het wennen van de kinderen die doorstromen naar een andere groep. Kinderen gaan in de maand voordat ze over gaan alvast wennen in de volgende groep. In overleg met de ouders worden per kind interne wenaafspraken gemaakt. Op het formulier 'overdracht naar volgende groep' staan een aantal zaken die voor alle kdv's binnen de kindcentra van PIT gelden deze wordt desgewenst aangevuld met locatie specifieke informatie.

Zoals benoemd in onze visie betreffende de opvang in de kinderdagverblijven van PIT hechten wij waarde aan het vaste gezichten criterium op de groepen om de kinderen een emotioneel veilig gevoel te bieden. Om extra veiligheid op de groepen te waarborgen hanteren wij daarnaast het 4-ogenprincipe. Aan het begin en einde van de dag wordt het aantal pedagogisch medewerkers aangepast aan de dan aanwezige groeps grootte en worden groepen eventueel samengevoegd. Hiermee wordt door de samenvoeging van de twee pm'ers van de verschillende groepen het 4-ogenprincipe gewaarborgd. Stagiaires zijn in een leersituatie en zijn daarmee altijd 'extra' op een groep. Zij kunnen ook aan de randen van de dag de eventueel 'extra' ogen op de groep vormen. Wanneer een locatie door de verdeling van de stampgroep moet afwijken van de beroepskracht-kind-ratio wordt dit beredeneerd omschreven in het locatie veiligheid- en gezondheidsbeleid. Indien op grond van het afwijken van de beroepskracht-kind ratio slechts één beroepskracht op het kindercentrum wordt ingezet, is ter ondersteuning van deze beroepskracht ten minste één andere volwassene in het kindercentrum aanwezig.

Om uitwisseling tussen de opvanggroepen en gezamenlijke activiteiten te bevorderen voeren wij een 'open deurenbeleid'. De deuren van de groepsruimten worden op regelmatige tijden opengezet zodat er uitwisseling van kinderen en pedagogisch medewerkers mogelijk is bij thema's en activiteiten.

- a) Aan de randen van de dag wordt het aantal pedagogisch medewerkers aangepast aan de groeps grootte, in combinatie met het open deurenbeleid. De wettelijke norm voor de pedagogisch medewerker-kind ratio wordt hierbij altijd in acht genomen.

Daarin je gelooft

- b) Als PIT een kind in meer dan één vaste stamgroep opvangt, vragen wij ouders hiervoor om toestemming middels de 'Akkoordverklaring plaatsing meerdere stamgroepen'. Dit formulier dient een ouder bij start/overgang van/naar een (nieuwe) groep te ondertekenen. Ook als opvang in een andere groep voor enkel één dag plaats vindt wordt er om een handtekening ter goedkeuring gevraagd.
- c) PIT kinderopvang vangt een kind maximaal in twee stamgroepen op. Dit kan gebeuren:
  - Aan het begin en eind van de dag
  - Ten gevolge van over-of onderbezetting op de groep
  - Om pedagogische redenen
  - Indien voor een extra opvangdag geen plaats is op de vaste stamgroep van uw kind.

2.2.4. Beroepskrachten kwaliteit, pedagogisch en ontwikkelingsgericht handelen

Naast de algemene kwaliteitseisen die PIT stelt aan het pedagogisch klimaat, verwachten wij dat de pedagogisch medewerker werkende binnen de kinderdagverblijven dat zij voldoende kennis hebben van:

- a) Het bieden van emotionele ondersteuning.
- b) Het bieden van structuur en continuïteit.
- c) Het creëren van een veilige en rijke omgeving waarin kinderen de wereld kunnen ontdekken.
- d) Het verzorgen van het jonge kind, waarbij wordt geprofiteerd van deze dagelijkse momenten.
- e) Het belang van spelenderwijs en ontdekkend ontwikkelen.
- f) Het belang van een positieve benadering jegens de kinderen.
- g) Het observeren van het welbevinden en de ontwikkeling van het kind in een kindvolgsysteem.
- h) Het stimuleren van de ouderbetrokkenheid.
- i) De doorgaande lijn in het beleid: samenwerking en afstemming met de andere opvanggroepen en de overdracht naar het basisonderwijs van de peuters.

Al het personeel is toereikend geschoold

Alle pm'ers die werkzaam zijn binnen de kinderdagverblijven dienen vanaf januari 2020 specifieke scholing te volgen of gehad te hebben tot babyspecialist. Hieronder vallen onder meer de trainingen en cursussen aangeboden door specialisten. Vanuit PIT bieden wij dit de pedagogisch medewerkers aan. Hiermee streven wij naar een verdieping voor de pm'ers om de pedagogische kwaliteit te verhogen. Alle pm'ers hebben minstens een MBO 3 diploma, PIT streeft naar GPM 4.

Ontwikkelingsgericht handelen

Binnen de KDV-groepen werken wij ontwikkelingsgericht, om kinderen in de eerste levensjaren optimale ontwikkelingskansen te bieden. Hierbij werken de pedagogische medewerkers vanuit de zeven uitgangspunten van ontwikkelingsgericht werken:

1. Werken vanuit wat kinderen al kunnen.
2. Een kind ontwikkelt zichzelf in relatie tot de omgeving.
3. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo.
4. Activiteiten die kinderen aanspreken en uitdagen, stimuleren de ontwikkeling van een kind.
5. De ontwikkeling vindt plaats binnen een sociaal-culturele context.
6. De pedagogisch medewerker speelt adequaat in op de behoeften en mogelijkheden van ieder kind.
7. Sociale contacten en met elkaar communiceren zijn onmisbaar bij de ontwikkeling.

2.2.5. Kwaliteit van het aanbod

Het kunnen bieden van een veilige en ontwikkeling stimulerende opvang gaat niet enkel via de pedagogisch medewerker, maar komt ook tot uiting door aangeboden activiteiten, de binnen- en buitenruimte, en het aanbod van spel materiaal. Ook het samenspel met andere kinderen in de groep is van belang voor de ontwikkeling van het kind.

De groep

Binnen een groep leren de kinderen met en van elkaar. Pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen hierbij in het oefenen van de eigen mogelijkheden in de interactie met anderen. We leren de kinderen om te

gaan met emotie en gedrag van zichzelf en van anderen. Ook leren we hen omgaan met 'een deel van de groep zijn'. Door de omgang met anderen leren de kinderen samen te werken, te delen en respect voor elkaar te hebben.

- a) In de opvanggroepen is een vast en voorspelbaar dagprogramma met herhaling van activiteiten en routines. De geboden structuur en de afspraken zijn hierdoor duidelijk voor de kinderen.
- b) Naast de groepsmomenten wordt ook in kleine groepjes gewerkt, zodat goed aangesloten wordt bij de ontwikkeling en beleving van individuele kinderen.
- c) Binnen de groep is ruimte voor de initiatieven vanuit het kind.
- d) De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de jongste kinderen rustig kunnen wennen en geeft de oudste kinderen de ruimte om nieuwe dingen te ontdekken of om de jongste kinderen te helpen.
- e) De kleinste kinderen worden uitgedaagd tot ontwikkeling binnen de mogelijkheden passend bij de ontwikkelingsfase.
- f) De pedagogisch medewerker speelt in op emotionele gebeurtenissen in de groep. Bovendien laat zij sociaal voorbeeldgedrag zien en bevordert de interacties tussen de kinderen.

Aangeboden activiteiten

Naast de kinderen de wereld zelf te laten ontdekken door vrije exploratie, hanteren de pedagogisch medewerkers een doelgerichte en initiërende rol. Beroepskrachten bedenken activiteiten, die worden gepland en uitgevoerd op de groep. Zij zijn in staat om een inhoudelijk gestuurde activiteit te starten en vervolgens bieden zij ruimte voor de initiatieven van kinderen en haken zij in op wat kinderen ervaren en doen. Door het aanbieden van activiteiten ontstaan kansen om kinderen in aanraking te laten komen met verschillende elementen en om verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen aan te spreken.

- a) We stimuleren kinderen om mee te doen aan gezamenlijke activiteiten, zoals in de kring verhalen vertellen en zingen.
- b) In het dagprogramma zijn dagelijks activiteiten opgenomen zoals knutselen, dansen, muziek maken en buiten spelen.
- c) We stemmen het aanbod af op de mogelijkheden van een kind.
- d) In de groep werken we themagericht, waarbij we zoveel mogelijk aansluiten op het thema dat het kindcentrum gekozen heeft. Thema's beslaan een kortere of langere periode en kennen een duidelijk begin en einde.
- e) Bij het plannen en begeleiden van activiteiten wordt aangesloten bij de belevingswereld van de kinderen.
- f) Wij bieden op enkele kinderdagverblijven bijzondere activiteiten aan, uitgevoerd door gekwalificeerde externe of interne medewerkers. Voorbeelden hiervan zijn muziek en peuterdans.

Binnen- en buitenruimte

Door middel van de inrichting en het stimuleren van het gebruik van de ruimte bieden we voldoende gelegenheid voor eigen initiatief vanuit het kind. Hierbij wordt gezorgd voor het juiste evenwicht tussen veiligheid en uitdaging. We hanteren duidelijke regels en zodra kinderen dat aankunnen, leggen we die uit. Door te praten over mogelijke risico's leren we kinderen daarmee om te gaan. De pedagogisch medewerkers zijn actief in het aanbieden van spel- en bewegingsactiviteiten. We bieden voldoende uitdaging en begeleiden een kind om de wereld om zich heen verder te ontdekken. Een beetje vies worden en een keertje vallen en dan getroost worden hoort ook bij het opgroeien.

- a) De opvangruimtes zijn sfeervol, kindgericht en uitnodigend ingericht.
- b) Door diverse speelhoeken in te richten zijn druk en rustig spel in de ruimte gescheiden.
- c) Kasten en materialen zijn overzichtelijk geordend zodat kinderen zelf kunnen kiezen.
- d) In de inrichting van de babygroepen is rekening gehouden met de behoefte en ontwikkeling van onze jongste kinderen.
- e) De aankleedtafels en toiletjes zijn afgeschermd en hygiënisch. Bedden, boxen en speeltoestellen voldoen aan de wettelijke normen.
- f) Tijdens de openingstijden zijn de buitendeuren van de locatie gesloten. Op de grotere locaties melden

- bezoekers zich via de intercom met camera.
- e) Gedurende de opvang wordt zo veel mogelijk in de buitenlucht gespeeld. Kinderen kunnen zich uitleven en ontwikkelen door buiten te spelen. Als het door de weersomstandigheden niet lukt om buiten te spelen, wordt binnen gezocht naar mogelijkheden om te bewegen.
  - f) Bij de stimulatie van het gebruik van de ruimte, stimuleren pedagogisch medewerkers ook de kinderen om samen met de andere kinderen gebruik te maken van de ruimte.

Spelmateriaal

Het spelmateriaal op de groep sluit aan bij de ontwikkelingsfasen, interesses en nieuwsgierigheden van de kinderen in de groep. Bij het aanbod van het spelmateriaal sluiten wij aan bij de beleefwereld van de kinderen.

- a) Er is materiaal aanwezig dat de mogelijkheid biedt voor zowel individueel spel als samenspel.
- b) We maken graag gebruik van zoveel mogelijk 'echte' en kosteloze materialen uit de leefomgeving van een kind.
- c) We leggen aan de oudere kinderen uit hoe het spelmateriaal gebruikt kan worden en ook dat het weer opgeruimd moet worden.
- d) Op de groep is ook voldoende vertrouwd spelmateriaal aanwezig, denk bijv. aan knuffels.
- e) Het spelmateriaal wordt aangepast aan de thema's van de groep.
- f) We leren een kind spelmateriaal te delen en zelfstandig te gebruiken.

Verantwoorde opvang

In het pedagogisch werkplan staan elementen beschreven die van belang zijn in het KDV om de verdere structurele kwaliteit te waarborgen. De elementen die hierin locatie specifiek worden uitgewerkt zijn de openingstijden, dagindeling, eten en drinken, verschonen en verzorgen, slapen en rusten, intake, kennismaking en wennen, brengen en ophalen, feesten en bijzondere activiteiten, uitstapjes en de belangrijkste geldende regels.

2.2.6. Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Pm'ers hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die het kindcentrum niet kan leveren, en van de aard van die zorg

Van elk kind wordt de beginsituatie vastgesteld. We maken hierbij gebruik van een kindvolgysteem dat regelmatig en systematisch de ontwikkeling van een kind volgt. Ieder half jaar wordt de ontwikkeling geregistreerd. Aan de hand van de informatie uit de observaties bepalen de pedagogisch medewerkers welke kinderen extra zorg nodig hebben en wat die zorg inhoudt. Daarbij worden alle kinderen jaarlijks besproken in het werkoverleg tussen de pedagogisch medewerker en teamleider/ manager kinderopvang.

Wanneer we ons zorgen maken over een kind wordt dit in het team en eventueel met het KMT besproken en wordt in overleg met de ouders afgesproken hoe het beste te handelen.

Stap 1: Pedagogisch medewerker observeert en signaleert in de groep of de ouders hebben thuis ondersteuningsvragen.

Stap 2: Collegiale consultatie. Samen met collega's, ouders, vve-coach, ib-er en manager kinderopvang of de directeur van het kindcentrum ondersteuningsvraag bespreken, handelingsadvies ontvangen en uitvoeren. Blijft de ondersteuningsvraag bestaan?

Stap 3: De pedagogisch medewerker raadpleegt, na goedkeuring ouders, het CJG. Zij bespreekt samen met CJG en ouders een handelingsadvies en voer dit uit. Blijft de ondersteuningsvraag bestaan?

Stap 4: De pedagogisch medewerker raadpleegt, na goedkeuring ouders, het CJG over het vervolg

Stap 5: De pedagogisch medewerker evalueert de geboden adviezen, nazorg voor kind/ouders en signaleert eventuele knelpunten ten behoeve van adviezen van het CJG.

De pm'ers blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden

Wanneer kinderen in een extern zorgtraject zitten, probeert het kindcentrum met haar activiteiten en begeleiding aan te sluiten op de externe zorg. De pm'ers zijn zo goed mogelijk op de hoogte van de extern

geboden zorg. Hiervoor kunnen er regelmatige contacten zijn met de externe zorgverlener. Ook kan via het contact met de ouders nagegaan worden hoe het kindcentrum kan aansluiten op de externe zorg. In de praktijk blijkt vaak dat externe instanties niet of nauwelijks een terugkoppeling verzorgen aan het kindcentrum en dat ouders niet altijd weten wat de externe begeleiding inhoudt. Dit maakt het voor het kindcentrum soms lastig om met haar activiteiten aan te sluiten op zorg die elders gegeven wordt.

2.2.7. Ouders

De opvoeding thuis, die voor ieder kind anders zal zijn, is de verantwoordelijkheid van de ouders. Wij werken graag samen met de ouders als partner in de opvoeding. We willen dat ouders ons vertrouwen en dat ouders en medewerkers op een open manier met elkaar communiceren. Afstemming en overleg tussen de ouder en de pedagogisch medewerker scheppen voor een kind veiligheid en vertrouwen. We staan open voor vragen, feedback en kritiek van ouders.

Informerend over de ontwikkeling van hun kind

Om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind nodigen pm'ers de ouders uit voor een gesprek waarin wordt aangegeven hoe het kind zich ontwikkelt. Dit doen zij aan de hand van het observatiesysteem. Tijdens deze gesprekken kunnen ook afspraken gemaakt worden over wat de pm'ers gaan doen en hoe de ouders hier de komende tijd thuis op aan kunnen sluiten.

- a) Er is tenminste jaarlijks een oudergesprek op uitnodiging van de pm'er waarin ouders worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind.
- b) Bij zorgpunten worden ouders direct geïnformeerd over hun kind en zijn er regelmatig gesprekken om de voortgang te bespreken.
- c) Tijdens de oudergesprekken worden observatiegegevens bekeken en besproken.
- d) Pm'ers houden informeel korte gesprekken met de ouders over hun kinderen bij het brengen en halen.
- e) Pm'ers houden ouders van kinderen tot één jaar dagelijks op de hoogte via Konnect.

Ouderbetrokkenheid- en participatie

Elke locatie stimuleert ouders om te participeren in activiteiten op het kindcentrum. Hierdoor komen ouders in aanraking met de activiteiten die hun kinderen doen, maken ze meer contact met de pm'ers en hebben ze contact met andere ouders. Elk kindcentrum heeft de mogelijkheid op een eigen manier de participatie van ouders binnen het kindcentrum te bevorderen. In de kindcentrumraad van het kindcentrum wordt gestreefd naar minstens één ouder die de KDV representeert.

Doen waarin je gelooft

2.3. Peuters & VVE (PSG)

2.3.1. Visie VVE

Elk kindcentrum is blijvend in ontwikkeling en stelt haar VVE-programma vast aan de hand van de basisvoorwaarden. Deze basisvoorwaarden gelden binnen de voor- en vroegscholen en is afgeleid van de kwaliteitscriteria die door de onderwijsinspectie zijn opgesteld. PIT heeft ervoor gekozen deze indicatoren aan te houden voor de kwaliteit die er in alle locaties (VVE en Regulier) wordt geleverd met een ontwikkelingsaanbod voor kinderen van 2 tot en met 6 jaar.

We sluiten aan op de ontwikkelbehoeften van elk kind (VVE en Regulier)

Niet elk kind komt met dezelfde bagage naar het kindcentrum, maar elk kind heeft talenten. Wij kijken wat nodig is om die talenten spelenderwijs te kunnen ontwikkelen, onder andere met ontwikkelingsgericht werken. Hierbij komen de eerste stapjes op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociale vaardigheden aan bod. We gebruiken een gecertificeerde VVE methode als leidraad om de doelen van ontwikkelingsgericht werken te behalen. Zo stimuleren onze pm'ers spelenderwijs een brede ontwikkeling van de peuters in het belang van een soepele overgang naar de basisschool. Samen beleven de peuters, vaak samen met de kleuters, de leukste avonturen. De pedagogisch medewerker lokt reacties uit die goed zijn voor de taalontwikkeling van de peuter. Ook sociaal-communicatieve vaardigheden, zoals opkomen voor jezelf, aardig doen en samen spelen, komen daarbij aan bod. Alle pm'ers zijn VVE-gecertificeerd.

Door de pedagogische en didactische aanpak aan te laten sluiten bij de ontwikkelbehoeften van de kinderen, ontstaat voor de kinderen een passend aanbod dat aansluit bij hun niveau, maar ook bij hun leerstijl. De professionals kennen het niveau, de leerstijl en de behoeften van de kinderen en sluiten daar planmatig op aan. De pedagogische en didactische aanpak voldoet aan de meest recente kwaliteitseisen. Binnen het aanbod is duidelijk aan welke doelen men werkt met de kinderen. Er is dus sprake van een ontwikkelingsgerichte aanpak. Als veel kinderen in een groep extra ondersteuning nodig hebben, wordt er intensiever gewerkt met de kinderen en de ouders.

- a) Er wordt optimaal aangesloten op de ontwikkelbehoeften van kinderen.
- b) De kinderen voelen zich veilig, hebben plezier, spelen samen waardoor hun sociaal-emotionele ontwikkeling goed kan verlopen.
- c) De kinderen worden uitgedaagd tot het opdoen van nieuwe ervaringen en tot het verleggen van hun grenzen. Het VVE-programma is een hulpmiddel. De ontwikkeling en behoeften van de kinderen staan centraal.
- d) Een doorgaande lijn in de aanpak van de voor- naar de vroegschoolse periode is van groot belang. Waar mogelijk werken de pm'ers en leerkrachten van groep 1 en 2 nauw samen om het spel- en leeraanbod zo goed mogelijk af te stemmen. Zo bereiden wij het kind voor op een goede start in het basisonderwijs en zorgen we voor een vloeiende doorgaande ontwikkelingslijn.

2.3.2. Doelgroep VVE en ontwikkelingsfocus

De wet schrijft voor dat de gemeente de doelgroep voor voorschoolse educatie en criteria op basis waarvan een kind als doelgroepkind kan worden aangemerkt bepaald. VVE programma's zijn bedoeld om een brede ontwikkeling te stimuleren bij kinderen die opgroeien in een omgeving waar het taalaanbod beperkt is en waar weinig aandacht is voor informeel leren. De onderstaande doelgroep omschrijving is door de gemeente omschreven

“Kinderen van 0-4 jaar die het risico lopen op een ontwikkelingsachterstand, met name op het gebied van spraak- taalontwikkeling en/of waarbij omgevingsfactoren de spraak-taalontwikkeling negatief beïnvloeden”.

Om te kunnen vaststellen welke kinderen tot deze doelgroep behoren zijn de volgende criteria benoemd.

1. Indicator opleiding: De beide ouders/verzorgers of de ouder/verzorgster die belast is met de dagelijkse verzorging heeft minder dan twee jaar vervolgonderwijs genoten na het basisonderwijs (conform de gewichtenregeling van het primair onderwijs).

2. Indicator 'Nederlandse taal': Geen van de ouders of regelmatige verzorgers in het gezin spreekt meer dan 50% Nederlands tegen het gezin en/of het kind heeft een spraak- taalachterstand van groter of gelijk aan een half jaar.
3. Indicator inburgeringstraject: De ouders nemen deel aan een inburgeringstraject.
4. Indicator 'overige risicofactoren en/of belemmerende factoren': De consultatiebureau-medewerker ziet op basis van een omgevingsanalyse risico met betrekking tot achterstand in één of meerdere ontwikkelingsgebieden bij het kind die van invloed zijn op de spraak- taalontwikkeling. Dit kan berusten op andere factoren in het gezin of bij het kind.

Het consultatiebureau voert de indicatiestelling uit en leidt het kind toe naar de opvangorganisatie. Het kan ook voorkomen dat een kind op de peuteropvang zit en door de pedagogisch medewerker geconstateerd wordt dat het kind een risico loopt op een taalachterstand of dat er factoren zijn die de spraak- taalontwikkeling negatief beïnvloeden. Er wordt in dit geval contact opgenomen met het consultatiebureau die waar nodig een indicatie afgeeft.

Elk kindcentrum heeft binnen PIT de mogelijkheid het VVE-aanbod aan te passen op de ouder- en kindpopulatie van het specifieke kindcentrum en heeft daarbij de opdracht de doorgaande lijn te bevorderen. Om deze reden heeft het kindcentrum de vrijheid de keuze te maken uit een gecertificeerd VVE-programma en observatiemethode. Daarbij zijn de onderstaande uitgangspunten van belang:

- a) Binnen het aanbod voor jonge kinderen is er sprake van een optimale balans tussen aandacht voor de diverse ontwikkelingsgebieden. Dat betreft meer dan alleen taal, rekenen en motoriek. Steeds duidelijker wordt dat aspecten van sociaal emotionele ontwikkeling een zeer sterke voorspeller zijn van school- en maatschappelijk succes. Bij zeer jonge kinderen vormt de (senso)-motorische ontwikkeling bovendien de basis voor de hele ontwikkeling.
- b) Het stimuleren van de taalontwikkeling van de kinderen is en blijft een essentieel onderdeel van het VVE-aanbod. Datzelfde geldt ook voor de reken/ denkontwikkeling.
- c) De SLO-doelen, gecombineerd met aanvullende doelen op het terrein van de motorische ontwikkeling, helpen om een beredeneerd activiteitenaanbod vorm te geven.

2.3.3. Beroepskrachten: kwaliteit, pedagogisch en educatief handelen

Naast de algemene kwaliteitseisen die PIT stelt aan het pedagogisch klimaat, verwachten wij dat de pedagogisch medewerker werkende binnen de peutergroepen dat zij voldoende kennis hebben van:

- a) Het belang van spelenderwijs voor- en vroegschoolse educatie.
- b) Spelontwikkeling in samenhang met de taalontwikkeling, de reken-ontwikkeling, de motorische ontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- c) Het dagelijks uitvoeren van de VVE- begeleide activiteit in de kleine groep.
- d) Het organiseren, observeren en begeleiden van de speel-werktijden en het vrije spel.
- e) Het verzorgen van extra zorg in de vorm van spelbegeleiding.
- f) Het inrichten van een speel-leeromgeving met hoeken.
- g) Het stimuleren van ouderbetrokkenheid.
- h) De doorgaande lijn in het beleid: samenwerking en afstemming tussen peuterspeelgroep/ kdv en de school.
- i) De overdracht van gegevens van de peuterspeelgroep of het kdv naar de school.
- j) De inhoudelijke doorgaande lijn: doorlopende programma's, leerlijnen voor taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Al het personeel is toereikend geschoold en elk kindcentrum heeft een jaarlijks opleidingsplan

Het personeel dient specifieke scholing gehad te hebben voor het aanbieden van VVE. Hieronder vallen onder meer de trainingen en cursussen die door de VVE-programmaontwikkelaars aangeboden worden. Belangrijk hierbij is dat de scholing niet te lang geleden heeft plaats gevonden. Het KMT stelt jaarlijks een opleidingsplan vast waarin tot uitdrukking komt op welke wijze de kennis en de vaardigheden van de beroepskracht in het vroegtijdig bestrijden van achterstanden worden onderhouden." (Besluit art. 4.4) Het KMT geeft op concrete

wijze uitvoering aan het opleidingsplan, evalueert het plan jaarlijks en stelt het plan aan de hand van de evaluatie zo nodig bij. Elk kindcentrum kiest de eigen VVE-cursus aan de hand van een evaluatie op de eigen kwaliteit. Hiermee streven wij naar een zo aansluitend mogelijke verdieping voor de pm'ers om de kwaliteit te verhogen. Alle pm'ers hebben minstens een MBO 3 diploma. Pit streeft naar GPM 4 op alle VVE- locaties.

Educatief handelen

Het educatief handelen van beiden pm'ers is op elkaar afgestemd.

- a) Er zijn afspraken over de taakverdeling tussen de beide pm'ers binnen een groep en eventueel met de leerkrachten (zichtbaar tijdens de observatie en/of op papier).
- b) Beide pm'ers zijn actief educatief bezig.
- c) Informatie uit observaties en over vorderingen van elk kind worden regelmatig doorgenomen.
- d) De afspraken over taakverdeling liggen vast en worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.

Structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling worden uitgevoerd

Pm'ers zijn voortdurend bewust met taal bezig. Dit betekent dat naast de gerichte activiteiten ook spontane gebeurtenissen worden aangepakt voor de taalontwikkeling. Dit kan tot uiting komen door zinnen en woorden van kinderen (op de juiste wijze) te herhalen, veel open vragen te stellen en door kinderen veel gelegenheid te geven om met taal te oefenen (bijvoorbeeld ook tijdens de (grote) kringactiviteiten). Activiteiten voor de peuters zijn daarnaast bijvoorbeeld gericht op de ontwikkeling van de woordenschat en bij kleuters zijn de activiteiten bijvoorbeeld ook gericht op het fonemisch bewustzijn en de ontluikende/ beginnende geletterdheid.

De pm'ers stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken

- a) Pm'ers begeleiden en stimuleren de actieve betrokkenheid van de kinderen bij spelactiviteiten door mee te spelen en in te gaan op het initiatief en de fantasie van het kind en daarbij bewust creatieve open vragen te stellen en kinderen uit te laten praten.
- b) De pm'ers benutten alle kansen gedurende de dag om het spel of de activiteit te verrijken door bijvoorbeeld iets toe te voegen, te veranderen of te verwijderen.
- c) De pm'ers sluiten gericht aan bij de voorkennis en voorkeuren van kinderen bij het verrijken van het spelen en werken. Hierdoor wordt aangesloten bij de zone van de naaste ontwikkeling.

De pm'ers stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen

De pm'ers bieden voldoende aanbod en activiteiten die beschikbaar en gepland zijn om tegemoet te komen aan de verschillen tussen kinderen.

- a) De pm'ers kennen van elk kind de ontwikkelingsbehoefte en stemmen hun vragen en benadering hierop af.
- b) De pm'ers gebruiken zoveel mogelijk het ontwikkelingsniveau van het kind om de ontwikkeling een stapje verder te helpen. De pm'ers bieden activiteiten aan waardoor het kind uitgedaagd wordt zich te ontwikkelen en iets te leren wat onbekend is.
- c) De pm'ers variëren bewust in individuele activiteiten, activiteiten voor kleine groepen en grote groepen, afgestemd op de behoefte van het kind.
- d) De hoeveelheid tijd en extra ondersteuning wordt afgestemd op de behoefte van het kind.

Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen

Van het kindcentrum wordt verwacht dat ze de brede ontwikkeling van alle kinderen systematisch volgt. Dit betekent dat er gebruik gemaakt wordt van een observatie-instrument waarin de ontwikkeling op de vier gebieden: taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt beoordeeld. Omdat het vroeg signaleren van achterstanden belangrijk is, wordt ervan uitgegaan dat vrij snel gestart wordt met een eerste observatiemoment (binnen drie maanden na start peuterperiode en kleuterperiode).

Het kindcentrum kan gebruik maken van een observatiesysteem zoals Bosos, het Ontwikkelings-volgmodel (OVM) of andere systemen. Ook kan een volgsysteem gebruikt worden dat hoort bij een integraal programma.

Dit is allemaal mogelijk zolang de brede ontwikkeling voldoende gevolgd kan worden en er goed zicht is op achterstanden (of juist op kinderen die sneller gaan).

- a) De pm'ers leggen van elk kind de beginsituatie (d.w.z. binnen 3 maanden) vast voor een vroegtijdige signalering van achterstanden (eerste observatiemoment).
- b) De pm'ers gebruiken voor het regelmatig en systematisch volgen van de ontwikkeling op de vier VVE-domeinen een gestructureerd observatie-instrument.
- c) Het aantal observatiemomenten komt overeen met de aanwijzingen van het observatie-instrument, en bevat ten minste 3 observatiemomenten in de voorschoolse en minimaal 4 in de vroegschoolse periode.
- d) De observatie- en eventuele toetsgegevens zijn vastgelegd in een peuterleerlingvolgsysteem en geven zicht op de ontwikkeling (of de eventuele stagnatie).
- e) In de vroegschool worden de gegevens van de voorschool gebruikt.

De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind

De pm'ers gebruiken actief de gegevens uit het observatiesysteem om planmatig het aanbod, de zorg en begeleiding aan te passen aan de behoefte van de kinderen. Kinderen met een achterstand krijgen individueel of in de kleine groep extra begeleiding en activiteiten om de achterstand in te halen. Ook passen de pm'ers op groepsniveau de activiteiten aan als blijkt dat de hele groep op bepaalde gebieden meer aanbod en begeleiding nodig heeft.

- a) Pm'ers bepalen aan de hand van de informatie uit de observaties welke (groepen) kinderen extra zorg nodig hebben en wat die zorg inhoudt.
- b) Pm'ers leggen vast welke doelen ze nastreven, welk aanbod en welke begeleiding ingezet wordt en wanneer en hoe geëvalueerd wordt of de doelen behaald zijn.
- c) Ouders van geïdentificeerde zorgkinderen worden actief betrokken bij het bestrijden van de achterstand.

De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg

Het effect van de extra zorg en begeleiding wordt geëvalueerd door gebruik te maken van het observatie-instrument. Deze evaluatie moet aantoonbaar leiden tot beredeneerde keuzes voor het vervolg. Zijn de doelen bereikt? Zo nee, waarom niet? Welke aanpak gaan we in de komende periode hanteren om de doelen alsnog te bereiken? Of is externe hulp bij de diagnose nodig?

- a) Na een vastgestelde periode wordt het effect van de begeleiding en extra zorg geëvalueerd. Deze evaluatie wordt vastgelegd.
- b) De evaluatie leidt tot een conclusie voor vervolgstappen (zoals; extra zorg is niet meer nodig, bepaalde gerichte handelingen/ begeleiding worden aangehouden, de begeleiding wordt bijgesteld of externe zorg is nodig). Deze conclusie wordt vastgelegd.
- c) Om het effect van de geboden zorg te evalueren wordt gebruik gemaakt van het gebruikelijke observatie-instrument van het kindcentrum.
- d) Ook de extra zorg en begeleiding aan kinderen met een voorsprong wordt geëvalueerd.

Specifieke aandacht voor taalontwikkeling bij begeleiding en zorg

Wanneer sprake is van een groot aantal peuters dat niet in het Nederlands aanspreekbaar is zal de zorg en begeleiding specifiek op deze problematiek afgestemd worden.

- a) De zorg en begeleiding is specifiek afgestemd op het geringe taalniveau van de peuters.
- b) Voor deze peuters zijn concrete handelingsplannen voorhanden om de Nederlandse taal aan te leren.
- c) Ouders worden actief betrokken bij de taalverwerving van hun peuters.

2.3.4. Kwaliteit van het aanbod

Een integraal programma

Het kindcentrum werkt met een gestructureerd en beredeneerd aanbod om de ontwikkeling op de vier gebieden: taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele competenties te stimuleren. Op basis van specifieke behoeften van de peuters wordt er tevens aanvullend aanbod gebruikt om bepaalde ontwikkelingsgebieden extra te stimuleren.

Doen waarin je gelooft

Werken met een doelgerichte planning

Het aanbod moet ook daadwerkelijk aangeboden worden daarom maakt het kindcentrum gebruik van jaar- en weekplanningen, die aantonen dat alle thema's aan bod komen, dat alle ontwikkelingsgebieden evenredige aandacht krijgen en dat duidelijk is welke doelen er nagestreefd worden op basis van het aanbod. De weekplanningen worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld. Uit de weekplanning blijkt welke doelen er nagestreefd worden. De activiteiten voor de sociale vaardigheden, motorische, creatieve, en cognitieve ontwikkeling worden evenredig aangeboden.

Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling

Het kindcentrum maakt gebruik van een beredeneerd aanbod voor de taalontwikkeling dat voldoet aan de SLO doelen en stimuleert de taalontwikkeling in een betekenisvolle context. De volgende SLO-doelen zijn hierbij het uitgangspunt: mondelinge taalvaardigheid (woordenschat en woordgebruik), vloeiend en verstaanbaar vertellen, luisteren, gesprekjes voeren, mening uiten, vragen stellen, ontluikende geletterdheid en taalbeschouwing (leesplezier, oriëntatie op boek en verhaal, oriëntatie op geschreven taal, fonemisch bewustzijn en alfabetisch principe).

Inrichting van de ruimte

De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend.

- a) Pm'ers hebben een rijke uitnodigende leeromgeving gecreëerd met veel verschillende echte materialen en materialen waarmee je ontdekkingen kan doen.
- b) Er zijn verschillende hoeken terug te vinden in de groepsruimte (zoals huishoek, bouwhoek, leeshoek, water-/zandtafel en ontdekhoek) die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen.
- c) De ruimte is ingericht met materialen die ontluikende en beginnende geletterdheid en gecijferdheid uitlokken.
- d) Daarnaast zijn er wisselende hoeken, passend bij het thema van die periode.
- e) Er is een hoek waar kinderen zich in kunnen terugtrekken om tot rust te komen.

Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd

Het kindcentrum stemt af op de ontwikkeling en behoeften van de kinderen. Om deze reden kunnen peuters en kleuters samen spelen en profiteren van het aanbod dat past bij de eigen ontwikkeling. In het aangeboden programma zit een logische opklimming in moeilijkheidsgraad. Sommige activiteiten zijn specifiek bestemd voor die peuters die verder in ontwikkeling zijn en sommige juist voor peuters die minder ver zijn. Uit de planning wordt duidelijk dat de differentiatiemogelijkheden benut worden. Het gaat hierbij om differentiatie op ontwikkelingsniveau. PIT heeft gekozen voor het ontwikkelrecht en om deze reden laten wij differentiatie op leeftijd zoveel mogelijk achterwege.

2.3.5. Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Pm'ers hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die het kindcentrum niet kan leveren, en van de aard van die zorg

De pm'ers hebben voldoende zicht op de kinderen die externe zorg nodig hebben en/of ontvangen. Dit garandeert dat er geen kinderen onopgemerkt blijven, waardoor toch achterstanden kunnen ontstaan.

- a) De kinderen die externe zorg nodig hebben (of hebben gehad) zijn bij de pm'ers en leraren bekend.
- b) Pm'ers kennen de problemen van het kind en de reden van de externe zorg.

Pm'ers zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg, wanneer het kindcentrum de gewenste zorg niet kan leveren

Als externe diagnose of zorg nodig is zorgt het kindcentrum ervoor dat dit geregeld wordt. Dit betekent dat binnen het kindcentrum de VVE coach en/of intern begeleider verantwoordelijk is voor het overleggen met de ouders en het (helpen) inschakelen van externe zorgverleners.

Soms kennen de ouders de wegen onvoldoende om externe hulp in te roepen. Het kindcentrum kan de ouders ondersteunen in het zoeken naar de juiste instanties en helpen bij intake-procedures e.d.

- a) Binnen het kindcentrum is de VVE-coach en/of IB-er voor het in gang zetten van externe diagnose of zorg.
- b) Binnen het kindcentrum zijn er vaste afspraken over het signaleren van zorgleerlingen, aanmelden voor nadere diagnose en contact met de ouders.
- c) Pm'ers overleggen met de ouders over de mogelijkheden van externe zorg en stimuleren ouders gebruik te maken van de externe zorg.
- d) Pm'ers spelen een actieve ondersteunende rol bij het maken van contacten met zorginstellingen en het aanmelden van het kind (in overleg met de ouders!).

De pm'ers blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden

Wanneer kinderen in een extern zorgtraject zitten, probeert het kindcentrum met haar activiteiten en begeleiding aan te sluiten op de externe zorg. De pm'ers zijn zo goed mogelijk op de hoogte van de extern geboden zorg. Hiervoor kunnen er regelmatige contacten zijn met de externe zorgverlener. Ook kan via het contact met de ouders nagegaan worden hoe het kindcentrum kan aansluiten op de externe zorg. In de praktijk blijkt vaak dat externe instanties niet of nauwelijks een terugkoppeling verzorgen aan het kindcentrum en dat ouders niet altijd weten wat de externe begeleiding inhoudt. Dit maakt het voor het kindcentrum soms lastig om met haar activiteiten aan te sluiten op zorg die elders gegeven wordt.

2.3.6. Ouders

Het is van groot belang dat ouders van peuters die thuis weinig ondersteunend gedrag vertonen, aan te sporen meer met hun kind te doen. Door gericht activiteiten in te zetten, kan de participatie van ouders en de mate waarin ze thuis ontwikkeling stimulerende activiteiten doen, vergroot worden.

Stimuleren om thuis ontwikkeling stimulerende activiteiten te doen

De ontwikkelingsgerichte aanpak van het kindcentrum heeft meer succes als ouders ook thuis de ontwikkeling van hun kind stimuleren in het verlengde van de activiteiten op het kindcentrum. Ouders worden gemotiveerd thuis activiteiten te doen met hun kind, dit doen ze middels een activiteitennieuwsbrief, één op één gesprekjes bij het brengen en halen en bij 10-minutengesprekjes.

Ouderbetrokkenheid en -participatie

Elke locatie stimuleert ouders om te participeren in activiteiten op het kindcentrum. Hierdoor komen ouders in aanraking met de activiteiten die hun kinderen doen, maken ze meer contact met de pm'ers en hebben ze contact met andere ouders. Bij het brengen worden ouders gestimuleerd om bij het brengen van hun kind activiteiten te doen met hun eigen kind. De pm'ers zorgen ervoor dat een aanbod van activiteiten aanwezig is die ouders bij binnenkomst met hun kinderen kunnen doen. Daarnaast heeft elk kindcentrum de mogelijkheid op een eigen manier de participatie van ouders binnen het IKC te bevorderen. In de kindcentrumraad van het kindcentrum wordt gestreefd naar minstens één ouder die de peuterspeelgroep representeert.

Informereren over de ontwikkeling van hun kind

Om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind nodigen pm'ers de ouders uit voor een gesprek waarin wordt aangegeven hoe het kind zich ontwikkelt. Dit doen zij aan de hand van het observatiesysteem. Tijdens deze gesprekken kunnen ook afspraken gemaakt worden over wat de pm'ers gaan doen en hoe de ouders hier de komende tijd thuis op aan kunnen sluiten.

- a) Er is tenminste 3 keer in de peuterperiode een oudergesprek op uitnodiging van de pm'er waarin ouders worden geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind. In de peuterperiode vindt dit doorgaans plaats na de wenperiode, rond 3 jaar en voor de overgang naar de basisschool.
- b) Bij zorgpunten worden ouders direct geïnformeerd over hun kind en zijn er regelmatig gesprekken om de voortgang te bespreken.
- c) Tijdens de oudergesprekken worden observatiegegevens bekeken en besproken.
- d) Tijdens het gesprek worden concrete afspraken gemaakt over wat de pm'er en wat de ouder doet om de ontwikkeling verder te stimuleren.

- e) Pm'ers houden informeel korte gesprekken met de ouders over hun kinderen bij het brengen en halen.

Doen waarin je gelooft

2.4. Buitenschoolse opvang (BSO)

2.4.1. Visie BSO

Na afloop van de vaste onderwijstijden blijven vele kinderen bij ons op het kindcentrum om gebruik te maken van de buitenschoolse opvang. In de buitenschoolse opvang zien wij unieke mogelijkheden om kinderen kansen te bieden voor de brede ontwikkeling aanvullend op hetgeen wat in de formele onderwijstijd gebeurt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan talentontwikkeling. Via aangeboden activiteiten, een beredeneerde invulling van de ruimte en interactie met de pedagogisch medewerker worden informele ontwikkelingskansen gecreëerd. Doordat het onderwijs en de buitenschoolse opvang zich binnen hetzelfde kindcentrum bevinden, zijn wij als PIT dan ook in de gelegenheid om formeel en informeel leren met elkaar te combineren. Dit gebeurt door onder andere bij elkaar aan te sluiten binnen de IKC brede thema's. Elk kindcentrum van PIT maakt zijn eigen keuze hoe zij deze combinatie van formeel en informeel leren vormgeven. Kinderparticipatie staat bij PIT hoog in het vaandel. Hierom streven wij ook naar een eigen invulling van kinderparticipatie binnen elk kindcentrum, dus zo ook in de buitenschoolse opvang. De buitenschoolse opvang van PIT is een plek waar kinderen gehoord worden, waar zij extra ontwikkelingskansen krijgen maar waar zij voornamelijk ook kunnen bijtrekken van de onderwijsdag en plezier kunnen maken.

2.4.2. Doelgroep BSO en ontwikkelingsfocus

Binnen de BSO streven wij ernaar om kinderen vanuit de kleutergroepen tot aan de tieners uit de hogere groepen aan te spreken. Elk kind is daarbij uniek en kent zijn eigen ontwikkelingslijn en interesses. Passend bij de verschillende leefwerelden van de kinderen, bieden wij opvang aan waarin de brede ontwikkeling informeel gestimuleerd wordt. Door onder andere gezamenlijke activiteiten uit te voeren, samen afspraken te maken hoe de groep met elkaar omgaat en het streven naar ook kinderparticipatie binnen de BSO wordt onder andere burgerschapsvorming gestimuleerd. Persoonlijkheidsvorming staat binnen de BSO van PIT centraal, waarin kinderen de kansen krijgen om de eigen persoonlijkheid en talenten vorm te geven.

2.4.3. Beroepskrachten kwaliteit en pedagogisch handelen

Naast de algemene kwaliteitseisen vanuit PIT verwachten wij van een pedagogisch medewerker werkende in de BSO specifiek dat zij voldoende kennis hebben van:

- a) Het belang van informeel leren.
- b) Stimuleren van talentontwikkeling.
- c) Het organiseren en begeleiden van activiteiten en vrij spel.
- d) Het inrichten van een rijke en inspirerende ruimte.
- e) De doorgaande lijn in het beleid: samenwerking en afstemming tussen onderwijsgroepen en BSO.
- f) De inhoudelijke doorgaande lijn: doorlopende thema's en kindcentrum specifieke aandachtspunten.

Interactievaardigheden binnen de buitenschoolse opvang

Kinderen in de BSO hebben begeleiding nodig die past bij de leeftijd en de ontwikkeling van het kind. Passend bij de opvangsoort zijn de interactievaardigheden vanuit de pm'er aangepast naar wat een kind in de onderwijsleeftijd nodig heeft. De interactievaardigheden in de BSO zijn als volgt;

1. Emotionele ondersteuning bieden: ieder kind is uniek, onze pm-ers spelen in op het karakter en de stemming van het kind.
2. Autonomie respecteren: kinderen krijgen de ruimte en vrijheid om hun eigen keuzes te maken.
3. Leiding geven en structuur bieden: de pm'ers geven leiding aan een soepel verloop van het programma en bieden hierin structuur aan de kinderen.
4. Informatie en uitleg geven: de pm'ers gaan in gesprek met de kinderen.
5. Interacties in de groep begeleiden: de pm'ers brengen kinderen met elkaar in contact en stimuleren voornamelijk positief sociaal gedrag. Negatieve interacties tussen kinderen worden bijgestuurd.
6. Ontwikkeling stimuleren: de pm'ers bieden via activiteiten en een uitdagende ruimte, kinderen de kansen tot de brede ontwikkeling.

Doen waarin je gelooft

2.4.4. Kwaliteit van het aanbod

Programmering

Elk kindcentrum dat BSO verleent, ontwikkelt hiervoor een beredeneerd aanbod met een bijbehorende (activiteiten)planning. Door het ontwikkelen van een planning op een langer termijn, kan een gevarieerd aanbod ontwikkeld worden op de verschillende ontwikkelings- en interessegebieden van de kinderen. Kinderen zijn niet verplicht de activiteiten te volgen, maar doen dit vrijwillig. Pm'ers stimuleren de kinderen wel om betrokken te zijn. PIT streeft ernaar dat in de ontwikkeling van de planning kinderopvang centraal staat en kinderen dus meedenken en invloed uitoefenen op de invulling van het programma. Hiermee wordt nagestreefd dat kinderen een aanbod krijgen passend op hun eigen interesses, talenten en behoeften. Via deze weg verwachten wij ook dat kinderen sneller zullen participeren binnen de aangeboden activiteiten. Elk kindcentrum heeft een eigen autonomie in de vormgeving van het desbetreffende beredeneerd BSO aanbod passend bij de locatie en de populatie.

Aanbod gericht op talentontwikkeling, persoons- en burgerschapsvorming

Binnen de BSO is allereerst ruimte voor kinderen om binnen te komen en te ontladen van de onderwijsactiviteiten. Later op de middag worden vanuit de pedagogisch medewerkers de activiteiten aangeboden zoals vooraf gepland. Voor de ontwikkeling van de activiteiten om de brede ontwikkeling te stimuleren, ondersteunt PIT het gebruik van het programma 'DoenKids'. Dit programma kent een gevarieerd aanbod van activiteiten gericht op verschillende ontwikkelingsgebieden, talenten en interesses. Voor de invulling van de activiteiten stimuleren wij ook de inzet van de talenten en interesses van de medewerkers. Vanuit hun passie vormen zij een activiteit waarin zij kinderen hier kennis mee kunnen laten maken. Binnen de groep van medewerkers kent PIT een team van eigen beweeg-coördinatoren, zij bieden de pedagogisch medewerkers inspiratie voor het uitvoeren van motorische activiteiten.

In de ontwikkeling van het BSO aanbod wordt samenwerking tussen de verschillende PIT locaties gestimuleerd. Zo kunnen zij bijvoorbeeld gezamenlijke BSO projecten oppakken of onderling materialen uitwisselen. Naast interne samenwerking zoekt PIT graag ook de samenwerking met de wijk, zoals met bijv. verenigingen of muziekscholen.

Inrichting van de ruimte

Aanvullend op het aanbod in activiteiten streven wij naar een uitdagend aanbod binnen de BSO-ruimte. In de ruimte zijn verschillende materialen aanwezig voor de kinderen aansluitend op verschillende interesse gebieden en talenten. Op de BSO-locatie zijn wij voor het plaatsen van moderne technologie voor de ontwikkeling van de 21^e -eeuwse vaardigheden. Locaties beredeneren wat zij met de moderne technologie willen bereiken. Ook risicovol spel wordt binnen de BSO groepen mogelijk gemaakt. Kinderen leren door te ontdekken en te beleven en hier zitten soms risico's aan. Elke locatie beschrijft in zijn eigen veiligheid- en gezondheidsbeleid hoe zij omgaan met desbetreffende risico's. Kinderen met toestemming vanuit de ouders mogen dan ook zelf buiten spelen. Passend in de ontwikkeling van het kind, zijn zij soms graag uit het beeld van volwassenen. Pm-ers zijn daarbij altijd op de hoogte waar de kinderen zich bevinden.

2.4.5. Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Pm'ers hebben een overzicht van de kinderen binnen de groep

Aangezien het kind al geregistreerd is binnen het kindcentrum, wordt binnen de BSO enkel het welbevinden en de interesses geobserveerd door de mentor van het desbetreffende kind. Hier kent PIT geen vast observatie-instrument voor. De locatie kan mogelijk kiezen voor het gebruik van het kindvolgsysteem Parnassys gekoppeld aan Konnect. Elke locatie maakt via een passende manier inzichtelijk welke pm'er de mentor is van het kind. Deze mentor probeert ook zoveel mogelijk de contactmomenten met de ouder van het mentorkind aan te grijpen.

Pm'ers hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die het kindcentrum niet kan leveren
Overzicht betreffende de kinderen die extra ondersteuning behoeven door externe zorgpartners blijft bij de leraar van het kind binnen het IKC. Dit overzicht ligt dus niet bij de pm'er van de BSO. Pm'ers hebben daarbij wel contact met de leraar en stellen hen op de hoogte betreffende de zorgen die zij observeren bij het kind. De leraar kan dit vervolgens verwerken in het volgsysteem van het kindcentrum. Zowel pm'ers als leraren kunnen de intern begeleider van het kindcentrum benaderen betreffende de kinderen. De intern begeleiders kunnen eventuele extra ondersteuning die het kind behoeft organiseren. Op de kinderopvang locaties in Zwijndrecht is een kindercoach in dienst voor de kinderen die extra ondersteuning behoeven binnen de BSO groepen. Pm'ers kunnen in samenspraak met de teamleider oudere kind deze kindercoach benaderen voor ondersteuning.

2.4.6. Ouders

Ouderbetrokkenheid- en participatie

Binnen de BSO streven wij als PIT naar de stimulering van de talentontwikkeling. De ontwikkeling van het talent van de kinderen krijgt meer groeikansen zodra de ouders hier thuis ook mogelijkheden voor creëren. Hierom communiceert het kindcentrum welke activiteiten plaats hebben gevonden binnen de BSO, zodat ouders hier mogelijk verder mee aan de slag kunnen. Voor ouders die minder in de mogelijkheid zijn om talentontwikkeling te ondersteunen, biedt het kindcentrum handvaten om dit toch mogelijk te maken. Dit door het eventueel meegeven van ideeën voor activiteiten om thuis uit te voeren. In de kindcentrumraad van het kindcentrum wordt gestreefd naar minstens één ouder die de BSO representeert.

Informerend over de ontwikkeling van hun kind

Ouders van kinderen in de buitenschoolse opvang, hebben al bij de inschrijving voor het onderwijs informatie verkregen betreffende de gang van zaken binnen het kindcentrum. Voorafgaande de opvang bij de BSO vindt een intake plaats specifiek gericht op de buitenschoolse opvang van het IKC. Zodra het kind naar de buitenschoolse opvang komt, worden ouders geïnformeerd over de ontwikkeling van het kind bij het moment van ophalen van de kinderen. Het kind heeft recht op privacy en hierom maakt de pm'er bewuste keuzes in wat wel of wat niet gedeeld wordt met de ouder. Denk bijvoorbeeld aan verliefdheden of uitingen die het kind in vertrouwen doet. Kinderen zijn dan ook in de mogelijkheid om de overdracht naar de ouder te horen, zodat zij op de hoogte zijn wat tussen de pm'er en ouder wordt besproken.

Doen waarin je gelooft